

Miia Haapanen

VANHEMPIEN MIELIPITEET PORIN
KESÄLEIKKIKENTTÄTOIMINNASTA

Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto
2009

VANHEMPIEN MIELIPITEET PORIN KESÄLEIKKIKENTTÄTOIMINNASTA

Haapanen, Miia
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Sosiaali-alan koulutusohjelma
Joulukuu 2009
Frigren, Kirsi-Leena
YKL: 37.41
Sivumäärä: 48

Asiasanat: varhaiskasvatus, vuorovaikutus, kasvatuskumppanuus, asiakastytyväisyys, kesäleikkikenttätöiminta

Opinnäytetyönä toteutetun tutkimuksen tarkoitus oli selvittää Porin kaupungin kesäleikkikenttätöimintaan osallistuvien lasten vanhempien mielipide toiminnasta. Aiheeseen päädyttiin, koska Porissa ei ole koskaan ennen näin laajasti kartoitettu vanhempien mielipiteitä leikkikenttätöimintaa koskien. Tutkimuksen tuloksia voidaan myöhemmin mahdollisesti käyttää toiminnan kehittämisen ja suunnittelun apuna. Toiminnan tarpeellisuutta tulevaisuudessa voidaan arvioida myös vanhemmilta saadun palautteen perusteella.

Opinnäytetyö oli tutkimusmenetelmältään laadullinen. Tutkimus toteutettiin viidellä eri leikkikentällä eri puolilla Poriä. Kyselylomakkeisiin vastattiin kesäkuun 2009 lopulla ja vastauksia saatiin yhteensä 34 kappaletta. Kyselylomakkeessa oli sekä avoimia että monivalintakysymyksiä ja tutkimusaineiston analysoinnissa käytettiin laadullista sekä määrällistä analyysia.

Tutkimuksen mukaan vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä kesäleikkikenttätöimintaan. Toiminnan koettiin olevan lapsille erittäin mieluisaa ja se nähtiin myös lapsen kehityksen kannalta tärkeänä. Tyytyväisiä oltiin myös leikkikenttien sijaintiin ja toiminta-aikoihin, varustelutasoon sekä turvallisuuteen. Leikkikenttätöiminnasta saatiin tarpeeksi tietoa sekä ohjaajat tavoitettiin tarvittaessa. Ohjaajilla nähtiin olevan hyvä ammattitaito ja ohjattua toimintaa järjestettiin tarpeeksi, sekä otettiin vanhempien toiveet ja ehdotukset huomioon. Ohjaajia koettiin olevan tarpeeksi lasten lukumäärään nähden. Myös yhteistyö vanhempien ja ohjaajien välillä sujui pääosin hyvin sekä kiitettävästi.

Tutkimuksessa tuli esiin myös asioita, joihin vanhemmat eivät olleet kovinkaan tyytyväisiä. Enemmän tietoa olisi haluttu lapsen päivästä ja ohjaajista. Avointen kysymysten kohdalla oli mahdollisuus ilmaista vapaasti mielipiteitään. Näissä kiiteltiin kesäleikkikenttätöiminnan järjestämistä ja esitettiin erilaisia toiveita jatkoa varten.

PARENTAL VIEW ON THE STRUCTURED SUMMER PLAYGROUND ACTIVITY FOR CHILDREN IN PORI

Haapanen, Miia
Satakunta University of Applied Sciences
Faculty of Social Services and Health Care Pori
Degree Programme in Social Services Studies
December 2009
Tutor: Frigren, Kirsi-Leena
PLC: 37.41
Number of pages: 48

Key words: early childhood education, interaction, partnership, customer contentment, structured summer playground activity for children

The purpose of the thesis was to study what is the parental view on the structured summer playground activity for children in Pori. The thesis was made because there was no earlier studies about the subject. The results of the thesis can be used in future development and planning of the playground activity. Also the necessity of the summer playground activity can be assessed according to the parental view on the activity.

The study was qualitative and the material was collected in five different playgrounds from different parts of Pori. In total 34 respondents filled in the questionnaire at the end of summer 2009. The questionnaire was composed of multiple-choice questions and open questions. The content was analysed with qualitative and quantitative methods.

According to the study parents were mainly content with the summer playground activity. Parents thought that the activity was very pleasing for the children and it was beheld important for the development of children. The parents were also content with the playground locations, the time when the activity was organised, the quality of toys and safety. Information was well provided and teacher could be reached when needed. Parents thought that teachers were competent, they arranged enough activities for the children and they paid attention to wishes and suggestions from the parents. Parents thought also that there was enough teachers at the playgrounds and the collaboration with the teachers was mainly good and excellent.

Parents wanted more information about their children's day and about the teachers. Open questions provided possibility to express opinions freely and parents gave thanks to Pori for organising this type of activity and they also presented wishes for the future.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 PORIN KESÄLEIKKIKENTTÄTOIMINTA	7
2.1 Yleistä kesäleikkikenttätöinnasta	7
2.1.1 Kävijämäärät	8
2.1.2 Toiminta	8
2.1.3 Leikkikenttätöinnasta informointi	9
2.2 Ohjaajat ja harjoittelijat	10
2.3 Ohjaajien koulutustilaisuus	11
2.4 Vastaava ohjaaja	11
3 VARHAISKASVATUS JA SITÄ OHJAAVAT PERIAATTEET	12
3.1 Lapsen oikeuksien sopimus	12
3.2 Laki lasten päivähoidosta	13
3.3 Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset	14
3.4 Porin kaupungin sosiaalitoimen varhaiskasvatussuunnitelma	15
4 KASVATUSKUMPPANUUS	16
5 LAPSEN KASVU JA KEHITYS	18
5.1 Fyysinen ja motorinen kehitys	18
5.2 Kognitiivinen kehitys	20
5.3 Sosiaalinen kehitys	20
6 RYHMÄNOHJAUS	21
6.1 Vuorovaikutustaidot	22
6.2 Turvallinen ryhmä	23
6.3 Ohjaajan rooli ryhmässä	23
6.4 Lapset ryhmässä	24
7 OMAEHTOINEN LEIKKI	25
8 EHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU	27
9 TUTKIMUSTAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ	29
10 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	29
10.1 Tutkimuksen aikataulu	29
10.2 Tutkimuksen kohdejoukko	30
10.3 Lupamenettely	30
10.4 Tutkimusmenetelmät	31
10.5 Tutkimusaineiston keruu ja analyysi	32

11 TUTKIMUSTULOKSET	34
11.1 Leikkikenttätöiminnan mieluisuus lapselle ja sen merkitys kehitykselle	35
11.2 Toimintaan liittyvät kysymykset	36
11.3 Ohjaajan ja vanhempien välinen yhteistyö.....	38
11.4 Arvio leikkikenttätöiminnasta	42
12 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	43
13 YHTEENVETO	44
LÄHTEET	47
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Kesäleikkikenttätöimintaan liittyvää ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä ei ole tehty Porissa aiemmin, joten koin tarpeelliseksi tehdä tutkimuksen vanhempien mielipiteistä koskien kaupungin järjestämää kesäleikkikenttätöimintaa. Toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeä tietää, mitä vanhemmat siltä odottavat ja vastaako toiminta heidän tarpeitaan. Tarkoitukseni ei kuitenkaan ollut selvittää kaikkien Porin kaupungin leikkikenttätöimintaan osallistuvien lasten vanhempien mielipidettä toiminnasta, vaan rajata kyselyyn vastaajien määrä niin, että tutkimus tuottaa tarpeeksi tietoa, jonka pohjalta Porin kaupunki saa tarpeellista palautetta ja pystyy halutessaan kehittämään toimintaa.

Aihe on tärkeä sen ajankohtaisuuden vuoksi. Kuntien säästötoimet kohdistuvat helposti toimintamuotoihin, jotka eivät ole laissa säädettyjä ja pakollisia järjestää. Perheet siis tarvitsevat edelleen myös muita palveluita kuin vain lakisääteiset päivähoitopalvelut. Päivähoidon tarve on kasvanut ja on hyvä että vanhemmilla on tarjolla monipuolisia vaihtoehtoja, joista valita itselleen ne sopivimmat. Näin tuetaan perheitä ja heidän jaksamistaan arjessa.

Tutkimukseni on kvalitatiivinen. Päädyin käyttämään harkinnanvaraista otantaa ja valitsemaan aineiston tarkoituksenmukaisesti sekä perustellen. Kyselyssä vanhemmilla oli mahdollisuus tuoda esiin omia näkökulmiaan ja kokemuksiaan, joita pyrin analysoimaan mahdollisimman vähin ennakko-oletuksin. Tutkimuksen toteutin kesäkuussa 2009 viidellä osallistujamääriltään suurimmalla leikkikentällä, jotka sijoittuivat eri puolille Poria. Ennen kyselyn tekemistä tutustuin toimintaan ja osallistuin ohjaajien koulutustilaisuuteen 1.6.2009.

Opinnäytetyössäni tarkastelen teorian pohjalta vanhempien mielipiteitä koskien sekä leikkikenttätöimintaa että ohjaajien työskentelyä. Kartoitan myös vanhempien yleistä tyytyväisyyttä leikkikenttätöimintaan. Vanhemmat suhtautuivat kyselyyn pääosin positiivisesti ja sain sellaisen kuvan, että vanhemmat mielellään antoivat mielipiteen-

sä asiasta. Yksi kyselyni tavoitteista olikin saada vanhempien ääni kuulumaan ja antaa heille vaikuttamisen mahdollisuus.

Opinnäytetyöni teoriaosassa tuon esiin Porin kesäleikkikenttätöiminnan sekä sen takana olevat lait, sopimukset ja periaatteet. Perehdyn myös ohjaustyöhön ja lasten leikkiin liittyviin olennaisiin seikkoihin. Lopuksi esittelen tutkimuksen tavoitteet, menetelmät, tulokset sekä niihin liittyvät johtopäätökset.

2 PORIN KESÄLEIKKIKENTTÄTOIMINTA

Leikkikenttätöimintaa järjestettiin Porin kaupungin perusturvalautakunnan toimesta kesä- ja heinäkuun 2009 aikana 11 leikkikentällä: Keskustassa, Korpraalintiellä, Kallaholmassa, Kyläsaarella, Pietniemessä, Pihlavassa, Ruosniemessä, Sampolassa, Toejoella, Tuulikylässä ja Väinölässä. Reposaarella sekä Ahlaisissa toimintaa järjestettiin kesäkuun ajan. Kesäleikkikenttätöiminta on tarkoitettu 4-10 –vuotiaille lapsille ja se on maksutonta. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009a.)

2.1 Yleistä kesäleikkikenttätöiminnasta

Osallistuminen leikkikenttätöimintaan on maksutonta eikä ilmoittautuneiden tarvitse sitoutua jokapäiväiseen käyntiin. Toimintaa järjestetään maanantaista perjantaihin kello 10.00–13.30, jonka jälkeen ohjaajille on varattu vielä puoli tuntia toiminnan suunnitteluun, siivoukseen, kaupassakäyntiin sekä muiden tarvittavien asioiden hoitamiseen. Jokaisella kentällä toimii pääsääntöisesti kaksi ohjaajaa sekä mahdollisesti lisääpuna lastensuojelun kautta tulleita työkokeilijoita. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009a; Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

2.1.1 Kävijämäärät

Kesäleikkikenttätoimintaan kesäkuussa osallistuvien lasten määrät merkitään ylös, sekä leikkikenttäkohtaisesti että yhteensä. Vuonna 2009 kesäkuussa lapsia kaikilla kentillä kävi yhteensä 3381. Toimintapäiviä oli 19 ja kuusi suurinta kenttää olivat Toejoen, Keskustan, Sampolan, Pihlavan, Korpraalitien sekä Väinölän kentät. Toimintaan osallistuvia lapsia on nykyään vähemmän kuin esimerkiksi vuonna 2003, jolloin kävijöitä oli yhteensä 5118. Tämä selittyy pääosin sillä että leikkikenttien määrää on vähennetty vuodesta 2003 viidellä leikkikentällä. Tilastoja tarkastellessa tulee myös muistaa että kaikki lapset eivät käy kaikkina päivinä leikkikentällä. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009b.)

2.1.2 Toiminta

Leikkikenttätoiminnan ensimmäinen päivä on varattu vain ilmoittautumisille. Uuden lapsen ilmoittautuessa toimintaan tulee huoltajan ilmoittaa lapsen nimi, osoite, syntymäaika sekä puhelinnumero. Huoltajan kanssa sovitaan myös miten lapsi saapuu ja lähtee leikkikentältä, eli tarvitseeko lapsi saattajaa vai kulkeeko hän yksin. Huoltajat pystyivät ilmoittamaan lapsensa mukaan leikkikenttätoimintaan myös ilmoittautumispäivän jälkeen. Ilmoittautumispäivänä ohjaajat voivat tutustua leikkikenttäalueeseen, varusteisiin sekä suunnitella tulevan kesän ohjelmaa. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009a; Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

Leikkikenttätoiminta aloitetaan aamulla yhteisellä kokoontumisella, nimenhuudolla ja aloitusleikillä. Tämän jälkeen jatketaan joko ohjatulla tai omaehtoisella leikillä, eli lasten itse suunnittelemalla ja aloittamalla leikillä. Yhteinen ruokailuhetki on puolenpäivän aikaan, jolloin on hyvä aika rauhoittua hetkeksi. Ohjaajat voivat myös pitää esimerkiksi satutuokion ennen ruokailua, jonka avulla on helpompi saavuttaa ruokarauha ryhmään. Ruokailun jälkeen jatketaan ohjatulla tai omaehtoisella leikillä. Lopuksi on yhteinen lopetus, johon osallistuvat kaikki vielä leikkikentällä olevat lap-

set. Ohjaajat kirjaavat päivittäin kentällä olevaan päiväkirjaan lasten lukumäärän sekä lyhyesti sen, mitä päivän aikana on tehty. Näistä muistiinpanoista lasketaan ja kirjataan koko kesän kävijämäärät. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

Ruokailua varten ohjaajat ostavat keksejä ja mehua, sekä hankkivat veden mehun laimentamiseen, sillä kaikilla leikkikentillä ei ole vedenottomahdollisuutta. Jokaiselle lapselle on varattu yksi keksi ja mukillinen, eli noin 1,5 dl mehua. Mukit lapset tuovat kotoa mukanaan. Myös omia eväitä saa ottaa mukaan, mutta ei mielellään makeisia tai muita herkkuja. Leikkikentillä ei ole mahdollisuutta säilyttää ruokaa kylmässä, joten kekseihin on päädytty niiden hyvän säilyvyyden vuoksi. Ruokailutilanteessa ohjaajat jakavat ruuat ja lapset tulevat niitä vuorollaan hakemaan. Välipalan tarkoituksena ei ole nälkäisten vatsojen täyttäminen, vaan lähinnä rauhoittumishetken järjestäminen. Tärkeää on tapakasvatus, eli esimerkiksi käsihygieniä sekä kiitokset. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

Kaikilla kentillä on käytössä leikkitavaroita, kirjoja sekä piirustustarvikkeita. Ohjaajien on hyvä laatia säännöt siitä miten leluja tulisi kohdella, jotta niiden käyttöikä olisi mahdollisimman pitkä. Vastaavan ohjaajan toimeen kuuluu ottaa vastaan toiveita leikkitavaroiden suhteen ja hän toteuttaa ne rahavarojen puitteissa. Ohjaajat voivat myös järjestää erilaisia teemapäiviä, kuten aartenmetsästystä, omalelu-päiviä, naamiaisia, kasvomaalausta tai olympialaisia. Sadepäivän sattuessa ohjaajien tulee olla paikalla, mutta koska leikkikentillä ei ole sadekatoksia, saatetaan päivä lopettaa aiemmin rankan ja yhtäjaksoisen sateen vuoksi. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

2.1.3 Leikkikenttätöiminnasta informointi

Leikkikenttätöiminnasta ilmoitetaan yleisesti paikallisissa lehdissä sekä internetissä. Tieto toiminnasta annetaan myös päiväkotien ohjaajille, jonka he voivat antaa eteenpäin vanhemmille. Ilmoituksessa kerrottiin tiedot alkamisajasta, leikkikentät joilla toimintaa järjestetään sekä yleistä tietoa toiminnasta. Satakunnan Kansassa ilmoitus julkaistiin 31.5.2009, eli kaksi päivää ennen toiminnan alkamista. Satakunnan Viikossa sekä Porin Sanomissa tiedotus leikkikenttätöiminnasta julkaistiin aikaisemmin.

Huoltajat saavat infolehtisen ilmoittaessaan lapsensa leikkikenttätoimintaan. Lehtisessä selvitetään toiminnan tarkoitus, toiminta-aika, ilmoittautumiseen liittyvät asiat, leikki- ja toimintavälineet, ruokailu sekä miten tapaturman sattuessa toimitaan. Infolehtiseen ohjaajat saavat vapaaehtoisesti laittaa oman puhelinnumeron vanhempien yhteydenottoja varten. Vapaaehtoista se on siksi, että ohjaajilla ei ole työpuhelimia, jolloin huoltajille tulee antaa oman henkilökohtaisen puhelimen numero. Infolehtisestä löytyy kuitenkin vastaavan ohjaajan sekä päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtajan puhelinnumerot. Vanhemmat voivat leikkikentällä myös keskustella henkilökohtaisesti ohjaajien kanssa epäselvistä asioista sekä lapsen päivästä. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009a; Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

2.2 Ohjaajat ja harjoittelijat

Porin kaupunki pyrkii valitsemaan leikkikenttäohjaajiksi pääsääntöisesti ammattikoulussa ja ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalaa opiskelevia sekä yliopiston kasvatustieteiden opiskelijoita. Vuonna 2009 ohjaajista ammattikoulussa opiskelevia oli yhdeksän, ammattikorkeakoululaisia 13 ja yliopistolaisia viisi. Lukiolaisia ja muun alan opiskelijoita oli kaksi. Yhteensä ohjaajia oli 29. Ohjaajien apuna toimi joillakin kentillä lastensuojelun kautta työkokeilussa olleita nuoria. Ohjaajien tuli perehdyttää työkokeilijat työhön, ottaa ja rohkaista heidät mukaan toimintaan sekä seurata heidän työssäkäymistään. Ohjaajille järjestettiin ennen leikkikenttätoiminnan alkua koulutuspäivä 1.6.2009. Työkokeilijoille oli oma koulutustilaisuus. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

Ohjaajien vastuuna on huolehtia lasten turvallisuudesta, järjestää mielekäästä toimintaa, olla itse mukana toiminnassa sekä muistaa käytöstavat. Ohjaajat edustavat päivähoitoa muille kaupunkilaisille, joten heidän kuuluu toimia esimerkillisesti ja hyvänä mallina lapsille. Jotta lapset osallistuisivat mielellään toimintaan, tulee ohjaajien toimia aktiivisesti ja kaikki lapset huomioon ottaen. Heidän tulee mitoittaa leikit, liikunnat ja muut toiminnot lapsen oma kehitystaso ja kyvyt huomioiden. Ohjaajien tulee myös taata turvallinen ja mukava leikkiympäristö. Myös erilaisten teemapäivien suunnittelu ja toteutus on erittäin suositeltavaa. Ohjaajilla on apunaan leikkikentillä olevat vihot, joihin on koottu erilaisia ryhmäleikkejä. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

2.3 Ohjaajien koulutustilaisuus

Ohjaajille järjestettiin koulutustilaisuus ennen toiminnan alkamista ja sitä veti vastaava ohjaaja. Myös päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtaja oli mukana esittelemässä itsensä ja toivottamassa ohjaajat tervetulleiksi toimintaan. Ohjaajiksi valituille oli etukäteen postissa lähetetty tilaisuudessa käsiteltävistä aiheista tehty monistennippu. Koulutustilaisuudessa ohjaajat esittäytyivät toisilleen ja samalla he saivat tietää kenen kanssa tulisivat tekemään töitä pareittain. Sitten oli yleinen perehdytys toimintaan ja pienryhmäkeskusteluja. Lisäksi koulutustilaisuuteen kuului ensiapuosuus, jonka veti SPR:n ensiapukouluttaja Turo Vahekoski sekä työsopimukseen liittyvien asioiden läpikäynti. Olin itse paikalla koulutustilaisuuden alkuosassa, eli SPR:n ensiapukoulutusta sekä työsopimukseen liittyviä asioita en ollut kuulemassa.

Yleisessä perehdytyksessä ohjaajille kerrottiin kaikki leikkikenttätoimintaan yleisesti kuuluvat säännöt ja ohjeet. Näitä asioita olivat esimerkiksi ilmoittautuminen, työaika, ohjaajan vastuu, leikkivälineet, ruokailu, päiväkirjan täyttäminen ja tapaturmat. Vastaava ohjaaja kertoi tiedot selkeästi, käyttäen apunaan PowerPoint-esitystä ja ohjaajat saivat tarpeen mukaan esittää lisäkysymyksiä.

Ryhmäkeskustelussa ohjaajat oli jaettu ryhmiin niin että jokaisessa ryhmässä oli ainakin yksi jo aikaisemmin leikkikenttäohjaajana toiminut henkilö. Näin uudet ohjaajat saivat keskustella asioista, jotka saattaisivat tulla eteen käytännön työssä. Lasten ohjaamisessa esille nousi sekä omaehtoisesta että ohjatun leikin toteuttaminen kentällä. Keskusteltiin siitä, että vaikka ohjattu leikki kuuluu leikkikenttätoimintaan olennaisesti, tulee lapsille myös antaa päivittäin mahdollisuus omaan, vapaaseen leikkiin. Ohjaajat pohtivat keskenään myös ongelmatapauksia sekä niiden ratkaisemisvaihtoehtoja. Tässä yhteydessä esiin nousi yhteydenpito vanhempiin ja käytiin keskustelua vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja sen tärkeydestä.

2.4 Vastaava ohjaaja

Vastaavan ohjaajan työnkuvaan kuuluu muun muassa leikkikenttien varustelusta huolehtiminen budjetin rajoissa, sijaisen hankinta sairaustapauksen sattuessa, toimitustyöt sekä yhteyshenkilönä toimiminen. Vanhemmat ovat yhteydessä vastaavaan

ohjaajaan erityisesti toiminnan alkaessa, jolloin usein tiedustellaan yleisiä asioita, kuten missä ja milloin leikkikenttätoimintaa järjestetään. Vastaava ohjaaja saattaa saada vanhemmilta myös uusia ideoita ja ajatuksia. Ongelmatilanteessa leikkikenttäohjaaja voi pyytää vastaavan ohjaajan apua, jolloin vastaava ohjaaja keskustelee asiasta yhdessä leikkikenttäohjaajan ja vanhemman kanssa. Tapaturmat tulee myös ilmoittaa vastaavalle ohjaajalle. Vastaava ohjaaja kerää kesän loputtua leikkikenttien päiväkirjat sekä kauppakuikit. Päiväkirjojen merkinnöistä hän laatii kävijämäärät sekä muut tilastot. (Porin kaupungin Perusturvakeskus 2009c.)

3 VARHAISKASVATUS JA SITÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

Lait ohjaavat kaikkea varhaiskasvatustoimintaa. Seuraavissa alaluvuissa esitellään sellaiset lait, sopimukset sekä suunnitelmat joiden perusteella leikkikenttätoimintaa järjestetään ja joiden mukaan toimintaa suunnitellaan sekä toteutetaan. Varhaiskasvatustyötä tekevien ammattilaisten tulee tietää millaiset säädökset ja lait ovat toiminnan taustalla, sekä toimia niiden mukaisesti kaikessa lasten kanssa tehtävässä työssä.

3.1 Lapsen oikeuksien sopimus

YK:n yleiskokouksen vuonna 1989 hyväksymä yleissopimus lasten oikeuksista tuli Suomen osalta voimaan vuonna 1991. Lapsen oikeuksien sopimus on YK:n muita ihmisoikeussopimuksia ja asiakirjoja täydentävä säännöstö. Sopimuksen tavoitteena on saada lapsen oikeudet turvattua tehokkaasti lapsen näkökulmasta katsottuna ja lapsen etua silmällä pitäen. Lapsen mielipiteisiin tulisi kiinnittää asianmukaista huomiota ja antaa lasta itseään koskevissa asioissa itsenäistä päätösvaltaa lapsen kehitystason mukaisesti. Sopimuksessa korostetaan myös kasvatusvastuun ensisijaisesti olevan lapsen vanhemmilla. (Honkanen & Syrjälä 2000, 36–37.)

Ihmisoikeuksia tarvitaan jotta itsensä toteuttaminen sekä itsetunnon ja yksilöllisyyden kehittyminen mahdollistuvat. Tärkein teema lapsen oikeuksien sopimuksessa onkin lapsen ihmisarvo. Oikeus tasa-arvoiseen kohteluun ja syrjinnän kielto (artikla

2) sitouttaa sopimusvaltiot takaamaan yhtäläiset sopimuksessa tunnustetut oikeudet kaikille lapsille ilman minkäänlaista erottelua. Ihmisarvon kunnioittaminen on lähtökohtana lapsen edun huomioimisessa ja katsotaan, että lapsi pystyy osallistumaan itseään koskevaan päätöksentekoon (artikla 3). Tahot, joiden toiminnassa tulee huomioida lapsen etu, ovat julkiset ja yksityiset sosiaaliviranomaiset, tuomioistuimet, hallintoviranomaiset sekä lainsäädäntöelimet. Lapsen etu tulisi huomioida yhteiskunnan kaikilla tasoilla esimerkiksi suunnittelussa ja budjetoinnissa. (Honkanen ym. 2000, 48–51.)

Lapsen oikeuksien sopimuksessa tärkeässä osassa on lapsen oikeus elämään ja kehittymiseen (artikla 6). Kehittymisellä tarkoitetaan fyysistä, psyykkistä, moraalista, psykologista sekä sosiaalista kehittymistä. Nämä valmistavat lapsen itsenäiseen elämään yhteiskunnassa. Lapsen näkemyksen ja kannanottojen huomioiminen (artikla 12) on tärkeää ja lapsella on oikeus esittää omat näkemyksensä mistä tahansa häntä itseään koskevasta asiasta. Artikla 31 käsittelee lapsen oikeutta vapaa-aikaan, leikkimiseen ja osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin. (Honkanen ym. 2000, 51–54.)

3.2 Laki lasten päivähoidosta

Päiväkotihoido, perhepäivähoito, leikkitoiminta tai muu päivähoitotoiminta ovat kaikki lasten päivähoitoa, jota järjestetään niitä varten varatussa tilassa. Päivähoidon tulee olla lapselle sekä lapsen hoidolle ja kasvatukselle terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan sopiva. Päivähoidossa olevien lasten vanhempia tulee tukea heidän kasvatustehtävässään, sekä edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehittymistä. Päivähoidon tulee tukea huoltajan vakaumuksen ja kulttuuriperinnön huomioon ottamisen lapsen fyysistä, sosiaalista ja tunne-elämän kehitystä. Myös lapsen esteettistä, älyllistä, eettistä sekä uskonnollista kasvatusta pitää toteuttaa. Päivähoidon tulee omalta osaltaan taata suotuisa kasvuympäristö sekä jatkuvat, turvalliset ja lämpimät ihmissuhteet, jolloin tuetaan lapsen kasvua yhteisvastuuseen, rauhaan sekä elinympäristön vaalimiseen. (Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36, 1§, 2a§ & 6§)

3.3 Varhaiskasvatuksen valtakunnalliset linjaukset

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan kaikkia niitä toimia, joilla yhteiskunta tukee vanhempien kasvatusoikeutta ja -vastuuta mahdollistaakseen lapsen terveen kasvun, kehityksen ja oppimisen. Vanhemmilla on valinnanoikeus lastensa varhaiskasvatuspalveluihin ja niitä tarjotaan monimuotoisesti sosiaali-, terveys- ja opetustoimen kautta. Yhteiskunnan tarjoama ja valvoma varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, joka koostuu hoidosta, opetuksesta sekä kasvatuksesta ja jossa tärkeänä koetaan lapsen omaehtoinen leikki. Varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat myös oppivelvollisuusikäiset varhaiskasvatuspalveluita käyttävät lapset.

(Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 9–10.)

Varhaiskasvatuspalveluita ovat kunnan tai yksityisen tahon järjestämä päivähoito, esiopetus sekä muut varhaiskasvatuspalvelut, joita ovat esimerkiksi järjestöjen tai seurakuntien kerhotoiminta tai lapsille ja lapsiperheille järjestetty avoin varhaiskasvatustoiminta kunnan puolesta. Vanhemmilla on oikeus saada tietoa kunnassa järjestettävistä varhaiskasvatuspalveluista, jotta he osaavat valita perheelleen parhaiten soveltuvat palvelut. Tavoitteena on, että toimintaa suunnitellaan ja kehitetään lapsiperheiden tarpeiden pohjalta ja sitä edistää vanhempien ja lasten mahdollisuus osallistua palvelujen suunnitteluun, toteutukseen ja toiminnan arviointiin. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 10–12.)

Olennaista varhaiskasvatuksessa on vanhempien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön kasvatuskumppanuus. Tasavertainen vuorovaikutus sekä yhteistyö luovat hyvän pohjan onnistuneelle varhaiskasvatukselle. Vanhempien sekä henkilökunnan erilainen asiantuntemus muodostavat kokonaisuuden jonka avulla tuetaan ja turvataan lasten hyvän kasvun ja kehityksen jatkuvuus. Varhaiskasvatuksen parissa toimivan henkilöstön tulee olla ammattitaitoista sekä yhteistyöhön eri tahojen kanssa kykenevää. Henkilöstö tukee vanhemmuutta ja toimii yhdessä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2002, 17–18.)

3.4 Porin kaupungin sosiaalitoimen varhaiskasvatussuunnitelma

Syksyllä 2004 perustettiin Porin VASU-työryhmä, jonka tehtävänä oli muodostaa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen linjauksen pohjalta varhaiskasvatussuunnitelma, joka on arkiläheinen ja toiminnan sisältöä tarkemmin kuvaileva. Porin kaupungin sosiaalitoimen varhaiskasvatussuunnitelma käsiteltiin ja hyväksyttiin sosiaalilautakunnassa 13.12.2006. Porin varhaiskasvatusverkostoon kuuluu erilaisia tahoja, kuten kunnallinen päivähoito, päivähoito lapsen kotona, yksityinen päivähoito, esiopetus, perheneuvola, lastensuojelu ja perhetyö, terveyspalvelut, kuntoutus- ja vammaispalvelut sekä muu varhaiskasvatustoiminta, johon kesäleikkikenttätoiminta sisältyy. (Porin kaupungin sosiaalilautakunta 2006, 4–5, 8.)

Porin kaupungin varhaiskasvatuksessa on neljä keskeistä arvoa, jotka ovat asiakaslähtöisyys, luottamuksellisuus, erilaisuuden hyväksyminen sekä myönteisyys. Asiakaslähtöisyydellä on tavoitteena vastata joustavasti erilaisten perheiden päivähoidollisiin tarpeisiin sekä tukea heidän kasvatustehtäväänsä. Avoin ja rehellinen vuorovaikutus on avainasemassa lapsen ja henkilökunnan, vanhempien ja henkilökunnan sekä lasten keskinäisen luottamuksen syntyyn. Henkilöstön tulee myös arvostaa ja kunnioittaa asiakasperhettä sekä ottaa lapsen yksilölliset tarpeet huomioon. Varhaiskasvatuksen suunnitelmassa painotetaan kiireetöntä ja turvallista ympäristöä lasten vuorovaikutuksen, leikin ja oppimisen mahdollistamiseksi. (Porin kaupungin sosiaalilautakunta 2006, 10.)

Kasvatuspäämäärinä Porin varhaiskasvatussuunnitelmassa ovat hyvinvoiva lapsi ja henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen, turvallisuus, itsenäisyys sekä sosiaalisuus. Lapsuuden ainutkertaisuus on lähtökohta ja varhaiskasvatuksen on luotava turvallinen kasvuympäristö, jossa lapsi saa toimia oman kehityksensä ja kykyjensä mukaisesti. Tavoitteena on vahvistaa lapsen itsetuntoa ja tukea itsenäisyyden asteittaista lisääntymistä kasvatuksellisen optimismin ja omatoimisuuteen kannustamisen avulla. Yhdessä toimimalla lapset kehittävät sosiaalisia taitojaan, ja oppivat hyväksymään erilaisuutta sekä huomioimaan että kunnioittamaan toisia. (Porin kaupungin sosiaalilautakunta 2006, 11.)

Kasvattajan tulee mahdollistaa lapselle leikki- ja toimintaympäristö, jossa lapsi voi oppia leikin, tutkimisen, liikkumisen sekä taiteellisen kokemisen kautta. Kasvattajan osallistuminen leikkiin on tärkeää ja hänen tulee vastata sekä huolehtia oikeanlaisen ympäristön tietoisesta rakentamisesta, ylläpitämisestä ja uudistamisesta. Tietoinen ja tavoitteellinen kasvatustoiminta merkitsee valintojen tekemistä ja vanhempien huomioiminen tavoitteiden asettamisessa ja arvioinnissa on keskeistä. (Porin kaupungin sosiaalilautakunta 2006, 11–12.)

4 KASVATUSTOIMINTA

Toisen arvostamisessa on yhteiselämän perusta. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja jokaiselle tulee antaa yhtäläistä arvoa riippumatta henkilön elämäntilanteesta, ymmärryksestä, luonteesta tai persoonasta. Kohtaamisessa vanhemman kanssa tarvitaan nöyryyttä ja siinä on kiitollisuutta, myötätuntoa ja jakamisen valmiutta. Kohtaamisen onnistumista voi arvioida erityisesti haastavissa vuorovaikutustilanteissa. Tärkeä tekijä kohtaamisen onnistumisessa on työntekijän osoittautuminen vanhemman luottamuksen arvoiseksi. Luotettavuus koostuu perustekijöistä, kuten esimerkiksi vaitiolovelvollisuudesta. Se ei kuitenkaan ole ainoa luotettavuuden luoja, vaan työntekijän on myös toimittava vanhemman parhaaksi. Työntekijän tulee osata työnsä, eikä hän milloinkaan voi kaataa omia henkilökohtaisia ongelmiaan vanhemman kannettavaksi. Vanhemmalla on oikeus tulla oikeudenmukaisesti kohdelluksi ja sen toteutuminen edellyttää harkittuja arvoja, rakenteita ja toimintasuunnitelmia. Näillä pyritään luomaan perusteet sille, ettei ketään syrjitä, kohdella epäoikeudenmukaisesti tai mielivaltaisesti. Vanhemman kokemus siitä, että kohtelu on oikeudenmukaista, perustuu johdonmukaiseen menettelyyn. (Mattila 2007, 15–19, 23–24, 27.)

Vanhempi ja työntekijä yrittävät yhdessä löytää vastauksia siihen, miten tulisi toimia. Tätä toimintaa kutsutaan vuorovaikutukselliseksi tukemiseksi. Kuitenkaan aina ei ole valmiita vastauksia ja oikeita toimintatapoja, jolloin työntekijän tulee sietää epävarmuutta ja epätietoisuutta. Dialogilla tarkoitetaan vuorovaikutusta, jolloin tavoitteena on todellinen vuoropuhelu. Kummankin osapuolen tulee oikeasti kuunnella ja kertoa omia ajatuksia, eikä johdatella tai määräillä toista. Tulee ottaa huomioon, että kes-

kustelua ei ohjaa työntekijän tarpeet ja voimavarat, vaan vanhemman. Vanhemman hyvinvointiin tulee aina olla keskiössä. Vuorovaikutuksellinen tukeminen on aina tavoitteellista, mutta tavoite ei saa dialogissa estää vanhemman kuulluksi tulemista. Dialogi on siis yhteisten vastausten etsimistä ja kykyä heittäytyä vuorovaikutukseen luottaen, että parhaat vastaukset löydetään vain yhdessä. Anteeksi pyytäminenkin on dialogia, jolloin virheitä voi tehdä ja niitä tulee korjata. (Vilén ym. 2006, 462–463.)

Vanhemmille on tärkeää jokapäiväisten kuulumisten vaihto. Työntekijä kertoo vanhemmille lapsen päivästä, jota vanhempi ei ole ollut mukana kokemassa. Usein nämä tilanteet kertovat vanhemmille myös sen, miten lapseen suhtaudutaan hoitopaikassa. Jos suhtautuminen lapseen on myönteistä, syntyy vanhemmille kokemus arvostamisesta. Lähtökohdaksi vanhempien ja työntekijän toimivalle yhteistyösuhteelle muodostuu lapsen hyväksyntä ja työntekijän arvostava suhde lapseen. Vanhemmat kokevat tasavertaiseksi myös sellaiset keskustelut, jotka koskevat ajankohtaisia kasvatuksen käytännön kysymyksiä. Vanhempi ei siis ole pelkästään valistuksen, tiedotuksen tai ohjauksen vastaanottaja. Vanhemman osallisuus ja subjektiivisuus ovat olennaisia työntekijän ja vanhemman suhteen tasavertaisuudessa. (Karila, Alasuutari, Hännikäinen, Nummenmaa & Rasku-Puttonen 2006, 85–86.)

Vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten vuorovaikutusta kuvaillaan kasvatuskumppanuutena (Karila ym. 2006, 92). Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja kasvatustyötä tekevien sitoutumista tietoisesti lapsen kasvun, kehityksen sekä oppimisen tukemiseen. Työntekijän tulee myös ymmärtää vanhemmuuden erilaisia haasteita ja sen, että perheet ovat erilaisia ja heillä on erilaisia arvovalintoja. Nämä asiat ovat hyvän kumppanuuden edellytykset. Vanhempi tahtoo vaihtaa ajatuksia lapsen hyvinvoinnista ja kehityksestä, jos hän luottaa lastaan hoitavaan työntekijään, sekä siihen, että työntekijä ymmärtää myös vanhempien näkemyksiä. On kyse siis kohtaamisesta ja sen laatuun vaikuttaa, miten tietoinen työntekijä on omista käsityksistään vanhemmista. Vanhempien kanssa voidaan pohtia sitä, mitä he ajattelevat ryhmän toiminnassa nousseista ajankohtaisista kasvatusaiheista. Vanhemmat saavat lisää tietoa toiminnasta ja ammattilaiset saavat ymmärrystä siitä, mitä vanhemmat pitävät tärkeänä. (Vilén ym. 2006, 111–112.)

Ammattilaisille asettuu suuremmat odotukset kuin vanhemmille, kun puhutaan kasvatuskumppanuudesta. Ammattilaisten on luotava otolliset puitteet kasvatuskumppanuudelle ja heiltä odotetaan myös omien ajattelutapojen kriittistä arviointia osana ammatillista kehittymistä. Kasvattamisen ammattilaisille on haasteellista omasta näkökulmastaan aina ymmärtää asiakkaan erilaisia arvoja ja elämäntilannetta. Erilaisuuden hyväksyminen ja itsestä poikkeavan kunnioittaminen ovat keskeisimpiä kumppanuuden ehtoja, joita edellytetään vanhemmilta sekä erityisesti työntekijöiltä. Vanhemmilla on oma käsitys vuorovaikutuksesta ammattilaisten kanssa ja nämä käsitykset heijastuvat siihen, millaisia odotuksia vanhemmilla on ja millaiseksi he ymmärtävät oman osallisuutensa vuorovaikutuksessa. Vanhempien kasvatuskumppanuuden tulkinnat vaihtelevat ja erityisesti eroja on siinä, kuinka vahvasti vanhemmat ovat valmiit rakentamaan kumppanuussuhdetta henkilöstön kanssa. (Karila ym. 2006, 96.)

5 LAPSEN KASVU JA KEHITYS

Lapsen kasvu ja kehitys koostuu fyysisestä ja motorisesta kehityksestä, kognitiivisesta kehityksestä, sosiaalisesta kehityksestä sekä persoonallisuuden kehityksestä. Opinnäytetyössäni keskityn työni kannalta olennaisimpiin kolmeen kehityksen osa-alueeseen, jotka esittelen seuraavissa alaluvuissa. Porin kaupungin järjestämä leikkikenttätoiminta on tarkoitettu 4-10 –vuotiaille lapsille ja tarkastelen lapsen kasvua ja kehitystä vielä erityisesti näiden ikävuosien aikana.

5.1 Fyysinen ja motorinen kehitys

Fyysisellä kasvulla tarkoitetaan suurimmaksi osaksi solujen lukumäärän ja koon lisääntymistä. Fyysinen kasvu on jaettu eri ikäkausiksi kasvun ja kehityksen mukaisesti. Näitä ikäkausia ovat sikiökausi, neonataalikausi (ensimmäinen elinkuukausi), imeväisikä (ensimmäinen vuosi), leikki-ikä, kouluikä sekä murrosikä. 4-6 -vuotiaat lapset ovat myöhäisessä leikki-iässä ja 7-10 -vuotiaat lapset kouluikäisiä. Lapsen fyysistä kasvua säätelevät niin perintötekijät kuin elinympäristö. Hyvä ravinnon

saanti ja virikkeellinen elinympäristö tukevat fyysistä kasvua. (Vilén ym. 2006, 132–134.)

Motorisella kehityksellä tarkoitetaan liikkeiden kehitystä ja se määräytyy pitkälle keskushermoston, luuston ja lihaksiston kehityksen mukaan. Ympäristön virikkeet, yksilön persoonallisuus ja oma motivaatio motoristen taitojen harjoitteluun vaikuttavat perintötekijöiden mukaisissa rajoissa siihen, millaisia motorisia taitoja kukin lopulta hallitsee. Lapsi harjoittaa motoriikkaa oma-aloitteisesti ja on luonnostaan innostunut liikkumisesta. Jotta lapsi pystyy oppimaan uuden motorisen taidon, tulee hänen saada rauhassa kehittyä ja saavuttaa tarvittava kypsyystaso. Yksilö muodostaa kehonkaavan eli sisäisen mallin, joka on yksilön fyysinen ja motorinen kuva itsestä. Keho on jatkuvasti vuorovaikutuksessa sisäisten ja ulkoisten havaintojen, tunteiden ja toimintojen kanssa, eikä käsitys omasta kehosta ole pysyvää, vaan se muuttuu läpi ihmisen elämän. Kehon hallinnalla ja hahmotuksella on keskeinen merkitys selviytymisessä päivittäisissä toiminnoissa ja se vaikuttaa minäkuvaan sekä siihen, millaiseksi lapsi kokee itsensä sosiaalisissa tilanteissa. (Vilén ym. 2006, 136–142.)

Kaksivuotiaasta seitsenvuotiaaksi lapsi harjoittelee paljon liikkumisen perustaitoja. Lapsi oppii käyttämään lihaksiaan monipuolisesti ja on innoissaan oppiessaan jotakin uutta. Läheisten ihmisten kannustaminen ja tukeminen ovat erittäin tärkeässä osassa motoristen taitojen kehittymiseksi. Lapsen on saatava harjoitella ja harjoitellessa saattaa usein käydä pikku haavereita, jolloin kasvattajan tulee kannustaa lasta yrittämään uudelleen. Harjoittelu on erittäin tärkeässä osassa uusien taitojen oppimisessa. Kasvattajan tulee kuitenkin ottaa huomioon lapsen kyvyt ja kehittymisen mahdollisuudet, sillä liian haastavat tehtävät tai ylisuojeleva asenne eivät motivoi lasta omaehtoiseen liikkumiseen. (Vilén ym. 2006, 144.)

Kouluikäisenä lapsi harrastaa paljon, muun muassa leikkimistä, juoksemista, hyppimistä, kiipeilyä, piirtämistä sekä kirjoittamista. Nämä toimet harjoittavat monenlaisia hieno- sekä karkeamotorisia taitoja. Lapsi voi innostua urheilusta tai jostakin sellaisesta harrastuksesta, jossa voi käyttää hienomotorisia taitoja, kuten kuvataidekoulusta. Näistä harrastuksista tulee usein tärkeä osa lapsen elämää. Onnistumisen kokemukset tässä vaiheessa luovat pohjaa lapsen myöhemmälle käsitykselle itsestään aktiivisena toimijana. Näiden taitojen harjoittaminen jatkuu nuoruusikään, jolloin nuori

alkaa arvioida niitä myös ammatinvalinnalliselta näkökulmalta. (Vilén ym. 2006, 144.)

5.2 Kognitiivinen kehitys

Kognitiivisella kehityksellä tarkoitetaan havaitsemiseen, ajatteluun, muistiin, kieleen ja oppimiseen liittyvää kehitystä. Lapsen kognitiivista kehitystä säätelee ympäristö sekä perimä. Lapsi hankkii myös aktiivisesti oppimiskokemuksia. Virikkeellinen ympäristö takaa sen että lapsi oppii uusia taitoja ja tietoja havainnoimalla sekä ihmettelemällä. Yhteiset luku- ja keskusteluhetket erilaisista asioista kehittävät lapsen kielellistä tietoisuutta. Noin kymmeneen vuoteen asti lapsi on erityisen aktiivinen ihmettelemään ja etsimään vastauksia. Lapsi oppii innoissaan uusia taitoja ja lapsen aivojen mikroyhteydet kasvavat vauhdilla ja muovautuvat koko ajan. (Vilén ym. 2006, 144–145.)

Jokainen lapsi tuo ryhmään oman osaamisensa ja näin koko ryhmä hyötyy näistä taidoista. Lapsilähtöisessä kasvatuksessa lapsi nähdään aktiivisena tiedon rakentajana ja aikuinen lapsen oppimisen tukijana. Aikuinen toimii myös oppiympäristön laatijana sekä kanssaoppijana, jolloin lasta tuetaan monipuolisesti tämän omien edellytysten mukaisesti. Kun kasvatuksessa arvostetaan lapsia ja luovuutta sekä ollaan valmiita kokeilemaan, annetaan lapsille hyvät eväät kasvaa eri alojen lahjakkuuksiksi. (Vilén ym. 2006, 148.)

5.3 Sosiaalinen kehitys

Lapsen vuorovaikutustaidot ja kyky toimia muiden kanssa ovat sosiaalisen kehityksen osa-alueita. Sosiaalinen kehitys nivoutuu tiukasti yhteen persoonallisuuden kehityksen kanssa ja se sisältää rooleja sekä arvoja, joita lapsi omaksuu muun muassa yhteiskunnalta, perheeltä, sukulaisilta sekä ystäviltä. Lapsen vanhemmilla on erityinen vaikutus sosiaaliseen kehitykseen, jolloin kiintymyssuhde sekä kotoa opitut mallit vaikuttavat lapsen hahmotukseen itsestä muiden kanssa sekä siihen, miten hän oppii sosiaalisia taitoja. Muiden ihmisten kohtaamiseen vaikuttavat vanhemmilta opitut arvot ja asenteet. Tällaisia ovat esimerkiksi sukupuolirollit sekä työnteon ja rahan-

käytön mallit. Lapsi oppii paljon mallista ja vanhempien reagoineista, mikä käytös on vanhempien mielestä suotavaa ja mikä taas ei ole. Lapsi saa siis kotoaan eväät sosiaaliseen maailmaan. (Vilén ym. 2006, 156.)

Lapsi kokeilee ja harjoittelee vanhemmilta opittuja sosiaalisia taitoja vertaisryhmässä. Ikätoverit, kaverit ja ystävät muodostavat lapsen vertaisryhmän ja kotipihapiiristä, päiväkodista, kerhosta, koulusta ja kavereilta opitaan myös erilaisia käyttäytymisen sääntöjä ja sitä, millainen vuorovaikutus on hyväksyttävää. Lapsen hyvän itsetunnon kehittymiselle on tärkeää että hänellä on ystävyssuhteita. Tällöin ystävyssuhteen puuttuminen johtaa itsetunnon vaikeuksiin. Vertaisryhmät toimivat siis peilisuhteena lapsen omalle minäkuvalle. Vertaisryhmissä lapsi voi harjoitella erilaisia rooleja sekä oppia uusia taitoja. Päivähoidon, kerhojen, harrastusten ja koulun kautta lapselle välittyvät yhteiskunnan ja kulttuurin vaikutukset sosiaaliseen kehitykseen. Myös medialla on oma osansa lapsen arvojen ja moraalinäkemysten muodostamisessa. (Vilén ym. 2006, 156.)

Empatialla tarkoitetaan kykyä eläytyä toisen tunteisiin ja ymmärtää niitä. Sen opettelu on lapselle tärkeää ja välttämätöntä, jotta lapsi oppisi toimimaan hyväksyttävästi toisten lasten joukossa. Heti ensi hetkestä lähtien lapsi alkaa oppia empatian taitoja vuorovaikutuksessa kasvattajiinsa opettelemalla tulkitsemaan sanattomia viestejä sekä viestittämällä ilman sanoja. Empatia kehittyy siis aina vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa ja sen oppimiseen auttaa lapselle asetetut selkeät rajat. Aikuisen vastuulla on opettaa empatiaa lapsen kykyjen mukaisesti, eli empaattisuus ei kehity itsestään. Toiminnan yhteydessä tulee myös erottaa oikea ja väärä, hyvä ja paha, eli kyseessä on moraalit. Moraaliin vaikuttavat kolme asiaa, jotka ovat arvo, tunteet ja käyttäytyminen. (Vilén ym. 2006, 157–158.)

6 RYHMÄNOHJAUS

Leikkikenttätöiminnassa olennaisessa osassa ovat ohjaajien ryhmänohjaustaidot. Toiminnalle tyypillistä on joka päivä muodostuva erilainen lapsiryhmä, sillä leikkikenttätöiminta perustuu lasten vapaaehtoiseen osallistumiseen, joten toiset lapset

käyvät usein ja toiset harvemmin. Ryhmäohjauksessa tulee myös huomioida eri-ikäisten lasten erilaiset valmiudet peleihin ja leikkeihin, jolloin on hyvä joskus jakaa ryhmä pienempiin joukkoihin. Yleensä lapset osallistuvat lapsen kotia lähinnä olevalle leikkikentälle, jossa toimintaa järjestetään. Näin ollen lapsilla saattaa olla ystäviä, naapureita ja muita lähialueen tuttuja lapsia mukana toiminnassa. Ohjaajan on hyvä huomioida myös tämä asia toimintaa suunnitellessaan. Kuitenkaan kaikki lapset eivät tunne toisiaan, jolloin toiminnan alussa on hyvä ohjata erilaisia tutustumisleikkejä, jotta lapset oppisivat paremmin toistensa nimiä ja näin tuettaisiin mahdollisia ystävyyssuhteiden syntymistä.

6.1 Vuorovaikutustaidot

Turvallisen ryhmän luodakseen ohjaaja tarvitsee vuorovaikutustaitoja, sillä ilman niitä ryhmän turvallisuusprosessin kehittyminen saattaa hidastua. Tärkein vuorovaikutustaito on vuorovaikutus oman itsensä kanssa ja se on muiden vuorovaikutustaitojen perusta. Eri mieltä oleminen, toisen pahan olon helpottaminen ja hyvään oloon osallistuminen ovat keskeisiä vuorovaikutustaitojamme. Myös korjaavan ja myönteisen palautteen antaminen ja vastaanottaminen sekä oman pahan ja hyvän olon ilmaiseminen kuuluvat olennaisesti hyvään vuorovaikutukseen. (Aalto 2002, 7–9.)

Kaikki lasta kokonaisvaltaisesti tukeva toiminta lähtee vuorovaikutuksesta. Vuorovaikutus on peruslähtökohta esimerkiksi sosiaalisten taitojen tai kielellisen tietoisuuden harjaannuttamisessa. Jos lapsi ei luota työntekijään ja vuorovaikutus ei toimi, ei kasvatuksella, kuuntelemisella tai ohjeilla ole toivottua vaikutusta. Kaikissa sosiaali- ja terveysalan tehtävissä on tärkeää luoda asiakkaalle kokemus voimavarojen kasvusta ja tähän pyritään vuorovaikutuksellisella tukemisella. Lapsen minäkuva, itsetunto sekä käyttäytyminen perustuu vuorovaikutukseen, sillä ne kehittyvät vuorovaikutuksessa toiseen ihmiseen. Kaikkien kasvattajien tulee muistaa työssään peilikuvana olemisen merkitys. Peilikuvana olemisella tarkoitetaan sitä, että lapsi peilaa kuvaa itsestä ja muista sen perusteella, miten kasvattaja häneen suhtautuu. Epävarmuus ja epätietoisuus liittyvät olennaisesti lasten kanssa työskentelyyn ja kasvattajan työhön kuuluukin oppia sietämään näitä tunteita. (Vilén ym. 2006, 462.)

6.2 Turvallinen ryhmä

Turvallisuus syntyy ryhmässä eri osatekijöistä, joita ovat luottaminen ja luotettavaksi osoittautuminen, hyväksyntä, avoimuus, tuen antaminen sekä sitoutuminen. Luottamuksella tarkoitetaan joko fyysiselle tai psyykkiselle haavoittuvuudelle antautumista. Ryhmän jäsenen ei tule käyttää väärin toisten avoimuutta, vaan tavoitteena on jäsenen molemminpuolinen luottamus. Hyväksymisellä tarkoitetaan haavoittuvuudelle alttiiden alueiden hyväksymällä. Turvallisessa ryhmässä jäsenet ovat avoimia, sekä tukevat toisiaan haasteissa, jolloin luottamus kasvaa. Sitoutuminen ryhmään ja halukkuus yhteistyöhön auttavat jäseniä kohti yhteistä päämäärää sekä keskinäisen luottamuksen kasvua. (Aalto 2000, 16.)

Turvallinen ryhmä on sellainen, jossa ryhmän jäsenet tuntevat saavansa olla juuri sellaisia kuin ovat. Se nostaa esiin parhaimmat puolet itsessä sekä myös heikkoudet hyväksytään. Ryhmässä uskaltaa kokeilla sellaisiakin asioita, joita ei itse ajatellut aikaisemmin edes itsestään löytyvän. Itsetunto vahvistuu ja välittäminen muista ryhmän jäsenistä lisääntyy. Huonossa ryhmässä taas pelko on perustuntemerkki, eikä ryhmän jäsen uskalla näyttää mitä osaa eikä ilmaista itseään rehellisesti. Pelon takia esiin nousevat huonoimmat piirteet ja vastenmielisimmät tunneilmaisut. Ryhmän jäsenet eivät välitä toisistaan, vaikka haluaisivatkin. (Aalto 2000, 17.)

Hyvä ryhmä auttaa ryhmän jäseniä tunnistamaan, hyväksymään sekä ilmaisemaan oman persoonan ulottuvuuksia mahdollisimman rehellisesti, laajasti sekä syvästi. Jos ryhmä hyväksyy ryhmän jäsenen sellaisenaan, vahvistaa se jäsentä luopumaan turhasta rooleista sekä suoja mekanismeista ja auttaa häntä toimimaan mahdollisimman paljon omana itsenään. Tämä kehittää yksilön omaa turvallisuutta, jolloin ryhmän tuen tarve vähenee. Itsenäistyttyään jäsen pystyy antamaan ryhmälle enemmän, mutta uskaltaa myös olla tarvitseva. (Aalto 2000, 21–22.)

6.3 Ohjaajan rooli ryhmässä

Ohjaajan roolina on toimia turvallisuuden luoja omalla olemuksellaan sekä toiminnallaan. Ohjaajan turvallinen suhde itseensä heijastuu ryhmän turvallisuuteen ja ohjaajan tulee purkaa kielteisten tunteiden kokemukset. Ohjaaja voi käyttää työssään

vakituksia purkuhetkiä, jolloin esimerkiksi edellisen päivän tunteet saadaan puretuksi. Tunteet kannattaa purkaa nopeasti, jos ryhmässä on sattunut jotain hankalaa. Ohjaajan kannattaa suhtautua myönteisesti ryhmän jäseniin, jolloin turvallisuuden tunne lisääntyy ja myönteistä palautetta tulee antaa usein. (Aalto 2000, 74–75.)

Ohjaajan omat tunteet ovat olennaisia haastavissa tilanteissa. Näitä tunteita saattavat olla epäonnistumisen ja pelon tunteet, sekä kokemus siitä että tilanne uhkaa ohjaajan roolia. Nämä tunteet ovat kuitenkin hyväksyttäviä, eikä ohjaajan tarvitse paeta niitä. Hankalien tilanteiden käsittely on kaikkein opettavinta niiden vaikean ennustettavuuden takia. Perusasenne ongelmatilanteisiin on ratkaisevassa asemassa, jolloin on yleensä kaksi vaihtoehtoa. Joko tilannetta tulee välttää ja päästä nopeasti eroon, tai tilanteeseen tulee suhtautua opettavaisena, jolloin se tulee hoitaa mahdollisimman hyvin alusta loppuun. Jälkimmäinen vaihtoehto on rakentavin ja siksi asian käsittelylle tulee varata riittävästi aikaa, jotta siitä saa irti mahdollisimman paljon. (Aalto 2000, 78–79.)

6.4 Lapset ryhmässä

Lapsi muodostaa kuvaa itsestään vertaistensa parissa ja vertaisryhmän kokemukset vaikuttavat lapsen persoonallisuuden ja maailmankuvan kehittymiseen. Lapsi luo myös kuvaa ryhmässä käyttäytymisestä, eli mikä on luvallista ja mikä ei. Lapsi on luonnostaan kiinnostunut toisista lapsista ja voi jo vuoden vanhasta aloittaa luomaan ystävyysuhteita pysyvässä ryhmässä. Lapset ovat vertaisryhmässä asemaltaan ja kyvyiltään suunnilleen tasaveroisia ja heidän sosiaaliset taitonsa kehittyvät vuorotoiminnassa toisten kanssa. Jo pienten lasten ryhmissä lapset pyrkivät keskinäiseen vuorovaikutukseen hymyillen, matkien ja leikkien vierekkäin. (Vilén ym. 2006, 217.)

Useimmat keskinäiset riidat lapset pystyvät ratkaisemaan ilman aikuisen apua. Aikuisen tulisi kuitenkin ohjata lapsia hienovaraisesti ristiriitatilanteissa, jos sitä tarvitaan. Aikuisen tulee myös huolehtia, ettei vertaisryhmä syyllistä tovereita ja aiheuta epäonnistumisen tunteita, jolloin itsetuntoon saattaa muodostua vaurioita. Lapsia tulisi ohjata myös antamaan toisilleen positiivista palautetta, sekä käsittelemään ei-hyväksyttyä toimintaa. Kun ohjaaja käsittelee lasten riitatilannetta yhteisöllisesti, tulisi tilanne kuvata, eli käsitellä mitä silloin tapahtui. Sitten käydään pelisäännöt läpi,

sekä se, miten toiminta ei ollut sääntöjen mukaista. Lopuksi etsitään vaihtoehtoisia tapoja ratkaista asia. On tärkeää, että lapsiryhmään muodostuu hyväksyvä rakenne, jolloin kaikilla on mahdollisuus saada hyväksyntää osakseen. (Vilén ym. 2006, 218.)

Lapset tuovat ryhmään omat tietonsa ja taitonsa, sekä oman perheensä maailman. He jakavat osaamistaan toisilleen ja luovat näin omanlaisensa toimintakulttuurin. Lapsiryhmässä tapahtuu myös paljon sellaista, mitä aikuinen ei useinkaan huomaa. Lasten omaehtoisessa toiminnassa, kuten leikkimisessä, tapahtuu paljon esimerkiksi vallan käyttöä toisiin lapsiin. Leikeissä huonommat roolit jaetaan usein nuoremmille. Myös käyttäytymisen kriteerit muovautuvat ryhmässä lasten jäljitellessä ja seuraillessa toimintaa. Jokainen lisää kuitenkin oman näkökulmansa, jolloin tuloksista muodostuu yksilöllisiä. Siihen, miten vertaisryhmä vaikuttaa yksilöön, voidaan vaikuttaa muun muassa yhdessä aikuisen kanssa pohtimalla ryhmää ja sen toimintaa. (Vilén ym. 2006, 218–219.)

Yksi kasvattajien tärkeimmistä tehtävistä on tukea lasten itsenäistä toimintaa ja tähän voidaan vaikuttaa kasvuympäristön suunnittelulla. Päivärytmi kannattaa suunnitella niin, että lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa itse omaan toimintaansa. Lapsilähtöinen toiminta, jossa lapsiin luotetaan ja lasta pidetään aktiivisena toimijana sekä toiminnot lähtevät lapsista, saa lapset kiinnostumaan ja keskittymään tekemisiinsä. Usein lapselle muodostuu myös oma rooli ryhmässä. Jos rooli on negatiivinen, kuten esimerkiksi kiusaaja, voi siitä olla vaikea päästä eroon, jos ryhmäläiset eivät muuta omia käsityksiään. Lapsen kykyihin toimia muiden kanssa, sekä muiden lasten asenteisiin voidaan vaikuttaa luomalla pienryhmiä. (Vilén ym. 2006, 463.)

7 OMAEHTOINEN LEIKKI

Lapsen identiteetti rakentuu leikkiessä ja hän tutkii, kokeilee sekä harjoittelee erilaisia rooleja. Jotta ihminen voisi elää ehyttä elämää, tulisi hänen lapsuudessaan olla kokemuksia kolmesta eri näkökulmasta: minä olen, minä osaan ja minulla on. Arjessa lasta ympäröivä maailma on suuri, vaativa ja pelottavakin. Lapsen identiteetti vahvistuu positiivisten kokemusten myötä ja negatiivisia tunteita voi paeta leikkiin ja

käsitellä sen avulla. Leikkiessään lapsi on tosissaan ja aikuisen hyväksyvän katseen kohdatessaan hänen kuvansa itsestä selkeytyy. Lasta ei voi koskaan kannustaa liikaa ja on myös otettava huomioon, että lapsi tarvitsee positiivista palautetta myös pelkäästä olemassaolostaan, eikä vain osaamisestaan. Lapsi tarvitsee lisäksi kokemuksia siitä, että hänellä on turvallisia aikuisia ympärillään. Lapsen tulisi saada leikkiä niin pitkään kuin mahdollista, jolloin hänen ei tarvitse yrittää olla liian varhain nuori. On myös otettava huomioon, että oli aikuisten ohjaama toiminta kuinka kehittävää tahansa, ei se saa viedä tilaa lapsen omaehtoiselta leikiltä. (Hintikka, Helenius & Vähänen 2004, 25–29.)

Kaikki mitä leikissä tapahtuu, on todellista, vaikka se onkin toimintaa kuvitteellisessa tilanteessa. Aiheet leikissä ovat peräisin todellisuuden havainnoinnista. Leikissä syntyvät tunteet ovat aitoja ja leikin vuorovaikutuksellisuus synnyttää usein ystävyyssuhteita. Vuorovaikutuksellinen leikki tukee ajattelun kehittymistä siksi, että lapsen on suunniteltava omaa käyttäytymistään, jotta hänen leikistä luomansa mielikuva toteutuisi. Lapsi poimii elämänpiiristään itseään koskettavia aiheita ja tutkii erityisesti ihmisten välisiä suhteita leikkiessään. Tärkeimmät edellytykset leikin kehittymiselle ovat ystävät, aika ja leikkirauha. (Hintikka ym. 2004, 35–40.)

Lasten leikeissä tilanteet ja asiat saattavat muuttua yhtäkkiä, mutta muutoksiin on aina omat syynsä. Toiminnasta siirrytään seuraavaan, kun leikki tai esineet herättävät mielle yhtymiä. Roolin vaihtuminen kesken leikin voi olla luontevaa ja leikissä onkin kaikki mahdollista, jos leikkijät niin sopivat. Lapsi tarvitsee leikkiä voidakseen hyvin ja lapsen omassa leikissä oppiminen on parhaimmillaan. Lapsi ei kuitenkaan leiki tietoisesti oppiakseen tai kehittääkseen taitojaan, vaan hän leikkii leikin itsensä vuoksi. Lapsi ymmärtää myös leikin ja toden eron. Lasta ei voi myöskään pakottaa leikkimään, vaan aloite leikkiin syntyy aina lapsesta itsestään. Lasta voi toki houkutella ja ohjata leikin pariin. (Vilén ym. 2006, 474–475.)

Lasten leikkien kaoottinen, riehuva, sekasortoinen ja tuhoava puoli on yhtä tärkeä kuin järjestäytynyt ja looginen puoli. Lapsille nämä leikit ovat tärkeitä, koska niiden avulla lapset oppivat myös ymmärtämään niitä asioita, jotka ovat pakollisia heidän elämässään. Aikuinen voi rajoittamalla lapsen leikkiä kasvatustoimillaan vähentää leikin mahdollisuuksia. Tällaisia aikuisten rajoittamia leikkejäkin tarvitaan tietynlai-

sisä tilanteissa, mutta se ei saisi viedä lapsen omaa leikkimaailmaa pois. Lasten leikkiessä spontaanisti muodostuu leikkiympäristöön hetkessä kaaos. Näin syntyy leikki, jossa tulee ennalta arvaamattomia tilanteita sekä uusia ideoita, jolloin ne toimivat kehityksen pohjana. Aivokuori kehittyy ja uuden luomiseen tulee mahdollisuuksia. Kaaos leikissä kehittää siis aivoja ja järjestäytyneitä systeemejä. (Vilén ym. 2006, 476.)

Aikuisen tehtävänä on läsnäolollaan luoda turvalliset puitteet leikille. Olemalla lähellä, auttamalla ja tukemalla lasta tarvittaessa aikuinen voi edesauttaa hyvän leikin syntymistä ja etenemistä. Aikuisen on kuitenkin osattava olla hienovarainen, eli auttaa vain sen verran kuin on tarpeen. Lapset tarvitsevat myös materiaalia, jolla voi rajata leikkipaikan sekä rakentaa sitä ja jotta he pystyisivät erottamaan leikin ja toden toisistaan. Mitä osuvampia mielikuvia ja viittauksia todellisuuteen lapsi pystyy mielessään luomaan, sitä mielekkäämpää leikki on lapselle. Leikkimateriaalia valmistaessaan ja leikkiessään lapset työstävät juuri niitä asioita, joihin kasvattajat tietoisella toiminnallaan pyrkivät. Näitä asioita ovat esimerkiksi hienomotoriset taidot, jotka kehittyvät lapsen leikkiessä piirtäen. Ulkoleikit puolestaan tarjoavat mahdollisuuden koko kehon hallintaan. (Hintikka ym. 2004, 43–53.)

8 EHKÄISEVÄ LASTENSUOJELU

Ehkäisevää lastensuojelua toteutetaan kunnan palveluissa ja sillä edistetään sekä turvataan lasten ja nuorten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. Lasten ja nuorten hyvinvoinnista huolehtiminen on aikuisten vastuulla ja ehkäisevällä lastensuojelutyöllä pyritään takaamaan lasten sekä nuorten oikeus hyvään lapsuuteen, mahdollisuus turvalliseen kasvuun, kehitykseen sekä riittävään osallisuuteen. Tavoitteena on myös ehkäistä ongelmien syntymistä sekä lasten hyvinvointia, kasvua ja kehitystä vaarantavien tekijöiden ilmaantumista. Näin ollen kaikki yhteiskunnallinen, yhteisöllinen ja yksilöllinen toiminta, jolla ehkäistään lasten pahoinvointia ja edistetään hyvinvointia, on ehkäisevää lastensuojelua. Uusi lastensuojelulaki edellyttää sosiaalitoimen sekä kunnan toimintasektoreita toimimaan laaja-alaisesti ja suunnitelmallisesti lasten ja perheiden ongelmien ehkäisyksi. Myös kaikkien yhteiskuntatoimijoiden kansalaisista

ylimpiin hallintoelimiin tulee panostaa ennalta ehkäisyyn lapsiväestön kaikkinaisen hyvinvoinnin ylläpidossa, turvaamisessa ja kehittämisessä. (Sosiaaliportti 2009b & Sosiaaliportti 2009c.)

Palveluiden tasavertainen saatavuus ja laatu ovat tärkeitä lasten hyvinvoinnin varmistamisessa ja ylläpidossa. Kaikki lasten ja nuorten palvelut ovat merkittäviä kasvuympäristöjä ja -yhteisöjä. Lasten hyvien kasvuolojen edistämiseksi tulisi turvata riittävät, laajasti hyväksytyt, helposti saatavilla olevat ja laadukkaat palvelut. Kaikkia toimipisteitä, joissa luontevasti tavataan lapsia ja lapsiperheitä, koskee lastensuojelun ehkäisevän työn velvoite. Kaikilta lapsiperheiden parissa työskenteleviltä edellytetään tietoista ja vastuullista havainnointia ja huolenpitoa lapsen hyvinvoinnista. Näin ehkäisevän työn tehtävät ovat osa lapsiperheiden perus- ja erityispalveluiden perustehtäviä, jolloin ne ovat erottamaton osa normaaleja palveluita. Vanhempien huolenpidon ja kasvatuksen rinnalla tuetaan lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. (Sosiaaliportti 2009d & Sosiaaliportti 2009 e.)

Avoimet varhaiskasvatuspalvelut lisäävät lasten ja perheiden hyvinvointia ja näitä palveluita ovat muun päivähoidon ohella toteutetut palvelut lapsiperheille. Tällaisia palveluita ovat muun muassa kuntien avoimet päiväkodit, perhekahvilat sekä leikki- puistotoiminta. Palveluiden yleisenä tavoitteena on tarjota lapsille ja heidän vanhemmilleen sosiaalisia kontakteja, monipuolista toimintaa ja kasvatuksellista tukea. Leikin osuus toiminnasta on keskeistä ja toiminnassa voidaan painottaa myös esimerkiksi kädentaitoja tai liikuntaa. Vanhemmille avoimet varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat mahdollisuuden tavata muita lapsiperheitä ja he voivat saada myös tukea vanhemmuudelleen toisilta samassa tilanteessa olevilta lapsiperheiltä ja henkilöstöltä. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut ehkäisevät omalta osaltaan ennalta perheiden ongelmia, koska vanhemmat saavat vertailupohjaa oman tilanteensa tunnistamiseksi. Kun ongelmia alkaa ilmetä, saattavat avoimet varhaiskasvatuspalvelut madaltaa vanhempien kynnystä hakeutua erityispalvelujen asiakkaisiksi. (Sosiaaliportti 2009a.)

9 TUTKIMUSTAVOITE JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Halusin tehdä opinnäytetyöni lapsiin ja varhaiskasvatukseen liittyen, joten päädyin kesäleikkikenttätöimintää käsittelevään kvalitatiiviseen tutkimukseen. Aiheen valintaan vaikutti suurelta osin ajatus siitä, että tutkimustuloksia voidaan käyttää hyväksi leikkikenttätöiminnan kehittämisessä. Otettuani yhteyttä Porin päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtajaan Ritva Välimäkeen, selvisi että vastaavaa tutkimusta ei ole tehty ja lisäksi ehdottamaani aiheeseen suhtauduttiin myönteisesti.

Tavoitteenani oli selvittää Porin leikkikenttätöimintaan osallistuvien lasten vanhempien mielipide toiminnasta. Tutkimuksen tavoitteena ei kuitenkaan ollut kattaa kaikkien leikkikenttätöimintaan osallistuvien lasten vanhempien mielipiteitä, joten rajoitin tutkimuksen toteutuksen viidelle kävijämääriltään suurimmalle leikkikentälle. Tavoitteenani oli myös antaa vanhemmille mahdollisuus vaikuttaa toiminnan kehittymiseen palautteenannon sekä kehitysehdotusten muodossa.

Opinnäytetyön tutkimustehtävät ovat:

1. Mitä mieltä vanhemmat ovat Porin kaupungin järjestämästä kesäleikkikenttätöiminnasta?
2. Miten vanhempien ja kesäleikkikenttätöiminnan ohjaajien välinen yhteistyö toimii vanhempien näkökulmasta?
3. Kuinka tärkeänä vanhemmat pitävät leikkikenttätöiminnan järjestämistä?

10 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

10.1 Tutkimuksen aikataulu

Tutkimukseni sai alkunsa huhtikuussa 2009. Otin yhteyttä Porin päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtajaan Ritva Välimäkeen ja hän suhtautui opinnäytetyöaiheeseeni positiivisesti. Tutustuin kesäleikkikenttätöimintaan kesäkuun alussa, sekä osallistuin

ohjaajien koulutustilaisuuteen 1.6.2009. Kyselylomakkeet olivat valmiit kesäkuun puolessa välissä ja sen jälkeen toteutin kyselyn kesäkuun loppuun mennessä. Parhaiten kyselyn toteuttamiselle soveltui kesäkuu, sillä silloin leikkikenttätoimintaan on osallistunut edellisinä kesinä eniten lapsia. Kesäkuun loppuun mennessä vanhemmilla on myös ollut aikaa tulla tutuksi toiminnan kanssa ja näin muodostaa siitä mielipide. Saatuaani vastauslomakkeet aloitin vastausten analysoinnin ja elokuun lopussa ryhdyin työstämään opinnäytetyöni teoriaosuutta.

10.2 Tutkimuksen kohdejoukko

Kohdejoukon valitsin tarkoituksenmukaisesti, kuten kvalitatiivisen tutkimuksen tyyppisiin piirteisiin kuuluu. Koska kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole etsiä keskimääräisiä yhteyksiä eikä tilastollista säännönmukaisuutta, aineiston koko ei määräydy näihin perustuen. Ajatuksena on, että yksityisessä toistuu yleinen, eli tutkimalla yksityistä tapausta kyllin tarkasti saadaan näkyviin myös se, mikä ilmiössä on merkittävää ja mikä toistuu usein tarkasteltaessa ilmiötä yleisemmällä tasolla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 164–182.)

Ajatus opinnäytetyössäni oli, että se ei tulisi kartoittamaan kaikkien Porin kesäleikkikenttätoimintaan osallistuvien lasten vanhempien mielipiteitä kyseisestä asiasta. Otin siis tavoitteekseni selvittää, mitä rajattu määrä vanhempia on mieltä toiminnasta. Käytännölliseksi toteutustavaksi tuli kohdejoukon rajaaminen leikkikenttien mukaisesti. Päädyin viiteen leikkikenttään, jotka kaikki sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Sampolan leikkikenttä edustaa Itä-Poria, Toejoki ja Ruosniemi Pohjois-Poria, Korpraalintien leikkikenttä Länsi-Poria. Keskustan aluetta edustaa Kiertokadun leikkipuisto. Toinen määrittelyperuste leikkikenttien valitsemiseen oli kävijätilastot vuodelta 2008. Nämä tutkimukseeni päätyneet leikkikentät olivat kävijämääriltään suurimmat ja arvelin saavani näin mahdollisimman paljon vastauksia kyselyyni.

10.3 Lupamenettely

Opinnäytetyötäni varten tein sopimukset tutkimusluvasta sekä opinnäytetyön tekemisestä. Tutkimuslupasopimuksessa kuvaan aiheeni pääpiirteittäin, esitän suunnitelman

aikataulusta ja siitä ilmenee ohjaavan opettajani yhteystiedot. Siihen kuuluu allekirjoitus opinnäytetyön tekijältä sekä Porin päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtaja Ritva Välimäeltä. Molemmilla allekirjoittaneilla on oma kopionsa sopimuksesta.

Sopimus opinnäytetyön tekemisestä on tehty Satakunnan Ammattikorkeakoulun valmiiseen sopimus pohjaan, jonka allekirjoittivat Ritva Välimäki, koulutusjohtaja Tuula Rouhiainen-Valo sekä opinnäytetyön tekijä. Sopimuksesta löytyvät valmiiksi kaikki opinnäytetyötä koskevat tiedot vakuutuksista, opinnäytetyön kustannuksista sekä niiden korvaamisesta, oikeuksista opinnäytetyön tuloksiin, immateriaalioikeuksista, opinnäytetyön ohjauksesta ja vastuusta sekä tulosten julkistamisesta ja luottamuksellisuudesta. Kaikilla allekirjoittaneilla on oma kopionsa paperista. Sopimukseen opinnäytetyön tekemisestä on kirjoitettu liitteeksi tutkimussuunnitelma, jossa kuvaan tarkemmin tutkimukseni aiheen, tavoitteen, tutkimusmenetelmät, tutkimuksen toteutuksen sekä aikataulun. Molemmat sopimukset allekirjoitettiin 11.5.2009.

10.4 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni on kvalitatiivinen eli laadullinen. Kvalitatiivisen tutkimuksen pyrkimyksiä ovat tosiasioiden löytäminen tai paljastaminen. Lähtökohtana ei siis ole teorian tai hypoteesien testaaminen, vaan aineiston monitahoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu. Se mikä on tärkeää, ei ole tutkijan määriteltävissä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti, eli ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen. Tutkimuksen edetessä tutkimussuunnitelma muotoutuu olosuhteiden mukaisesti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161–164.)

Kvalitatiivisella tutkimuksella ei pyritä yleistettävyyteen, ennustettavuuteen eikä kausaaliselityksiin vaan kontekstuaalisuuteen, tulkintaan sekä toimijoiden näkökulman ymmärtämiseen. Kvalitatiivinen tutkimus on kiinnostunut useasta yhtäaikaaisesta tekijästä, jotka vaikuttavat lopputulokseen. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kehitellään myös teorioita ja säännönmukaisuuksia. (Hirsjärvi & Hurme 2009, 22–25.)

Tutkimus voi olla luonteeltaan kartoittava, selittävä, kuvaileva tai ennustava. Joihinkin tutkimuksiin voi sisältyä myös useampia tarkoituksia ja tarkoitus voi muuttua tutkimuksen edetessä. Opinnäytetyön tarkoitus on kartoittava, eli uusia näkökulmia

ja ilmiöitä etsivä. Tutkimuksen tarkoituksena on myös vähän tunnettujen ilmiöiden selvittäminen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 138.)

10.5 Tutkimusaineiston keruu ja analyysi

Valitsin tutkimusaineiston keräämisen menetelmäksi kyselyn, jonka toteutin kyselylomakkeella, johon kuului sekä monivalintakysymyksiä, että avoimia kysymyksiä. Vastausta pystyi tietyissä monivalintakysymyksissä tarkentamaan sille varattuun tilaan.

Kysely on yksi tapa kerätä tutkimusaineistoa, jolloin se kerätään standardoidusti, eli kaikilta vastaajilta kysytään täsmälleen samalla tavalla. Kyselyssä kohdehenkilöt myös muodostavat otoksen tai näytteen tietystä perusjoukosta. Kun tutkimusta suunnittelee, tulisi päättää tekeekö tutkimuksen niin, että tiedonkeruu on tiukasti strukturoitua vai pitäisikö kohdehenkilöiden saada toimia vapaasti. Tulee myös huomata, että kvalitatiivinen tutkimus ei välttämättä aina merkitse läheistä kontaktia tutkittaviin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193–194.)

Kysymykset voidaan muotoilla erilaisilla tavoilla. Avoimilla kysymyksillä tarkoitetaan sitä, että esitetään vain kysymys ja jätetään tyhjä tila vastausta varten. Monivalintakysymyksissä tutkija laatii valmiit, numeroidut vastausvaihtoehdot ja vastaaja rengastaa lomakkeesta valmiin vastausvaihtoehdon. Lisäksi on olemassa näiden kysymystyyppien välimuoto, jossa valmiiden vastausvaihtoehtojen jälkeen esitetään avoin kysymys. Tällä muodolla ajatellaan saatavan esiin näkökulmia, joita tutkija ei ole etukäteen osannut ajatella. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 198–199.)

Kyselylomaketta tehdessä olisi hyvä esitellä lomake ennen varsinaisen kyselyn toteuttamista. Esitestauksessa lomake annetaan täytettäväksi henkilölle joka ei osallistu varsinaiseen kyselyyn. Esitestaaaja täyttää lomakkeen ja antaa siitä palautteen lomakkeen suunnittelijalle. Aikomukseni oli tutkimuksen toteutusta suunnitellessa antaa kyselylomakkeen esitestaukseen. Tiukka aikataulu kuitenkin esti minua toteuttamasta tämän niin kuin olin alun perin ajatellut. Esitestauksen sijasta lähetin sähköpostilla lomakkeen kahdelle saman vuosikurssin opiskelijalle ja he antoivat mielipiteensä luettuaan lomakkeen, mutta eivät täyttäneet sitä. Ennen kyselyn toteutusta lähetin kyse-

lylomakkeeni ohjaavalle opettajalle, päivähoiton ja varhaiskasvatuksen johtajalle sekä leikkikenttätöiminnan vastaavalle ohjaajalle. He antoivat neuvoja, joiden perusteella tein kyselylomakkeen valmiiksi.

Tutkimusaineiston keruu tapahtui leikkikentillä, joihin toimitin kyselylomakkeet henkilökohtaisesti. Tarkoitukseni oli tavoittaa vanhemmat aamulla, kun he tuovat lapsia toimintaan. Kyselylomakkeessa oli sekä avoimia, että monivalintakysymyksiä. Lomakkeessa oli ensin kysymyksiä perustiedoista, kuten perheestä osallistuvien lasten lukumäärä, lasten iät sekä kuinka monena kesänä he ovat osallistuneet toimintaan. Muut kysymykset olin muodostanut tutkimustehtävien pohjalta. Tavoitteenani oli tehdä kyselylomake, johon pystyy vastaamaan nopeasti ja helposti.

Jaoin kyselylomakkeita vanhemmille jotka tulivat paikalle ja pyysin heitä vastaamaan niihin paikan päällä. Jos vanhempi pyysi lomaketta kotiin täytettäväksi, annoin siihen luvan. Vanhemmat pystyivät myöhemmin palauttamaan ohjaajille kotona täytetyt kyselylomakkeet, jotka hain leikkikentiltä sovittuina päivinä itselleni. Lähtökohtaisesti tarkoitus kuitenkin oli, että vanhemmat täyttäisivät ne heti, jotta saisin kyselyitä myös varmasti takaisin. Kotiin vietyinä kyselyyn vastaaminen olisi saattanut unohtua. Jos vanhemmat tahtoivat kysyä tarkentavia kysymyksiä, olin niihin itse vastaamassa. Jätin jokaiselle leikkikentälle kyselylomakkeita, joita ohjaajat saattoivat antaa seuraavina päivinä niille vanhemmille, jotka eivät tulleet paikalle silloin kun olin kyselylomakkeita jakamassa. Ohjeistin ohjaajia niin, että vanhemmat täyttäisivät ne mahdollisuuksien mukaan heti ja kerroin tutkimuksestani sekä siitä mitä varten kysely tehtiin. Noin viikon päästä kyselylomakkeiden jättämisestä hain ne leikkikentiltä itselleni. Sain takaisin yhteensä 34 lomaketta.

Tutkimustulosten analysoinnin aloitin miltei heti kyselylomakkeet saatuani. Käytin monivalintakysymysten analysoinnissa apunani Tixel tilasto-ohjelmaa. Ohjelmassa olevaan matriisiin kirjasin kaikki ne tiedot jotka olin saanut. Ongelmalliseksi muodostuivat sellaiset vastauslomakkeet, joihin vanhemmat olivat monivalintakysymyksissä ympäröineet enemmän kuin yhden vaihtoehdon. Kysymyslomakkeessani pyydettiin vanhempaa ympäröimään sopivin vaihtoehto. Ilmeisesti vanhemmat ymmärsivät joissakin kohdissa kyselylomakkeeni hieman väärin. En tehnyt väärin vastatusta kysymyksistä monimuuttujia, sillä en kokenut tarpeelliseksi yhden vastauslomak-

keen takia muuttaa kokonaista kysymystä erilaiseksi kuin sen alkujaan olin suunnitellut. Päätin, että paras ratkaisu on, etten laita sellaista vastausta ollenkaan matriisiin, vaan jätän sen kohdan tyhjäksi.

Kyselylomakkeessani oli myös joidenkin monivalintakysymysten yhteydessä kohtia, joihin vanhemmat pystyivät kirjoittamaan vapaasti mielipiteitään kyseisestä asiasta. Tarkoituksena oli, että vanhempi pystyy näin tarvittaessa paremmin ja tarkemmin ilmaisemaan, mitä on vastauksellaan tarkoittanut. Kyselylomakkeen lopussa oli vielä kohta, johon sai vapaasti kirjoittaa mielipiteitä, palautetta sekä kehitysehdotuksia. Saatuaani kyselylomakkeet takaisin, huomasin että vanhemmat olivat kirjoittaneet kommentteja myös lomakkeiden laitoihin, eikä siis niille tarkoitettuihin kohtiin. Nämä vastaukset käsittelin osana viimeistä palautteita käsittelevää kohtaa, jotta mielipiteet eivät menisi hukkaan, vaan päätyisivät tulosten analyysiin.

Avointen kysymysten analysoinnissa käytin teemoittelua. Teemoittelussa kunkin teeman alle kootaan kyselyn ne kohdat, joissa puhutaan kyseessä olevasta teemasta ja ne järjestellään omiksi kokonaisuuksiksi. Tutkimusaineisto teemoitellaan yleensä tiettyjen tutkimuskysymysten ja tavoitteiden mukaisesti. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

11 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimukseen vastanneilta vanhemmilta sain 34 täytettyä kyselylomaketta. Vastausprosenttia en pysty määrittelemään, sillä kaikki vanhemmat, jotka saivat kyselylomakkeen, palauttivat sen myös. Tarkoituksena ei ollut tavoittaa kaikkia vanhempia joiden lapset käyvät kesällä leikkikenttätoiminnassa, vaan kysely annettiin kaikille niille, jotka sattuiivat kyselylomakkeiden jaon aikana tulemaan leikkikentille ja jotka halusivat vastata kyselyyn.

Kyselylomakkeen alussa selvitin vastaajista muutamat perustiedot. Näitä olivat perheestä leikkikenttätoimintaan osallistuvien lasten lukumäärä sekä iät. Kysyin myös kuinka monena kesänä perheestä on osallistuttu leikkikenttätoimintaan. Kyselyyn

vastanneiden vanhemmilla oli toiminnassa mukana yhteensä 51 lasta. Näistä lapsista suurin osa eli 73 prosenttia oli alle kouluikäisiä, eli 4-6 -vuotiaita. 10 -vuotiaiden lasten vanhempien vastauksia oli kaikista vähiten, eli kaksi prosenttia. Huomasin myös, että kaikkien kouluikäisten lasten kanssa toiminnassa oli mukana 4-6 -vuotias nuorempi sisarus. Luultavimmin nämä tulokset johtuvat siitä, että vanhemmat yleensä tuovat ja hakevat nuoremmat lapset leikkikenttätoiminnasta, jolloin minulla ja ohjaajilla oli mahdollisuus antaa kyselylomake heille. Vanhemmat lapset saavat yleensä kulkea itsenäisesti leikkikentille, joten heidän vanhempiaan en valitsemallani tutkimuksen toteutustavalla pystynyt tavoittamaan.

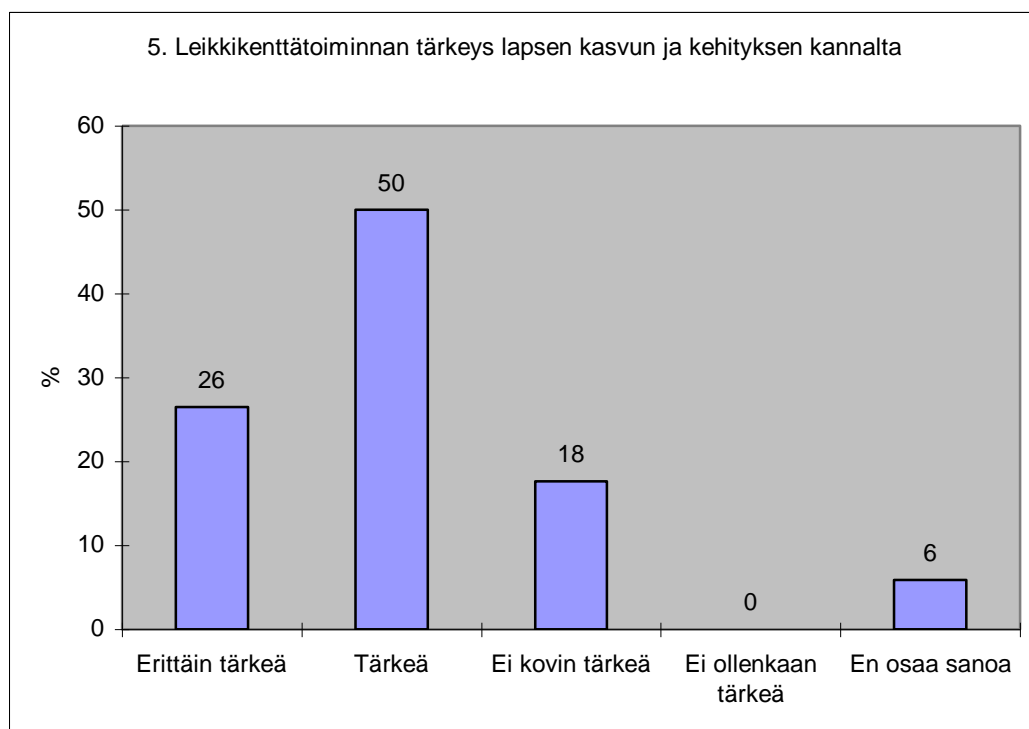
Kyselyni tarkoitus oli selvittää vanhempien mielipide kesäleikkikenttätoiminnasta ja he vastaisivat siihen omasta näkökulmastaan. Lisäksi selvitin yhdellä kysymyksellä kuinka mieluisana lapset pitävät toimintaa. Koska kysely oli suunnattu vanhemmille, ajatuksena oli että he kertoisivat oman tulkintansa lapsen mielipiteestä. Keskityin siis kyselyssäni vanhempien mielipiteen kartoittamiseen sekä siihen, miten vanhemmat kokivat heidän ja ohjaajien välisen yhteistyön toimivan. Lopuksi halusin vielä selvittää, kuinka tarpeellisena toimintaa pidetään ja minkä arvosanan vanhemmat sille antaisivat.

11.1 Leikkikenttätoiminnan mieluisuus lapselle ja sen merkitys kehitykselle

Aluksi kartoitin vanhempien mielipidettä leikkikenttätoiminnan mieluisuudesta lapselle sekä sen tärkeydestä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta. Vanhemmista kukaan ei ollut sitä mieltä, että leikkikenttätoiminta ei olisi mieluisaa lapselle. 53 prosentin mielestä toiminta oli lapsista erittäin mieluisaa ja 44 prosentin mielestä mieluisaa. Vain yksi vanhemmista vastasi, ettei osaa sanoa. Puolet vanhemmista oli lapsen kasvun ja kehityksen merkityksestä leikkikenttätoiminnan yhteydessä sitä mieltä, että se on tärkeää. Suurin osa lopuista vastauksista sijoittui erittäin tärkeän ja ei kovin tärkeän kesken. Kaksi vanhempaa ei osannut sanoa mielipidettään.

Kysymys oli mielestäni laaja ja sen voi käsittää monella eri tavalla. Tulee ottaa huomioon myös, että vanhemmat saattoivat arvioida toiminnan tärkeyttä siitä näkökulmasta, että se on lyhytaikaista eli vain kaksi kuukautta kestävää. Siksi osa ehkä valitsi vastausvaihtoehdon ei kovin tärkeää, sillä he saattoivat ajatella lapsen koko lap-

suuden kestäväää kehitystä, jolloin kaksi kuukautta on tähän verrattuna hyvin lyhyt aika. Kysymyksellä pyrin kartoittamaan vanhempien yleistä kuvaa toiminnan merkityksestä lapsen kehityksessä.

Kuvio 1. Vanhempien mielipide leikkikenttätöiminnan tärkeydestä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta.

11.2 Toimintaan liittyvät kysymykset

Kaikki vanhemmat olivat leikkikenttien toiminta-ajoista sekä sijainnista pääsääntöisesti samaa mieltä. Toiminta-ajat vastasivat kaikkien vanhempien tarpeita ja leikkikenttien sijainteihin vain kuusi prosenttia, eli kaksi vastaajista oli tyytymättömiä. Molemmat sijaintiin tyytymättömät olivat Toejoen leikkikentällä käyviä. Näiden kysymysten kohdalla oli myös mahdollisuus vastata sanallisesti avoimiin kohtiin. Yksi vanhemmista kirjoitti olevansa sitä mieltä, että toimintaa voisi olla tunnin pidempään. Toejoelta tuli yksi toive Pormestarinluodon leikkikentän ottamiseksi takaisin toimintaan. Eräs vanhemmista kysyi myös, miksi Pelle Hermannin puistoa sekä Porin Viidennessä osassa olevaa leikkipuistoa ei hyödynnetä. Kahdessa vastauksessa kiiteltiin yleisesti leikkipuistojen läheisyyttä.

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 73 prosenttia piti leikkikenttien varustelutasoa hyvänä. Yhdeksän prosenttia vastasi sen olevan kiitettävä ja 15 prosenttia koki sen

olevan kohtalainen. Heikoksi varustelutason mainitsi vain yksi vanhemmista. Leikkikenttäkohtaisesti ei ollut suuria eroja mutta Sampolan ja Ruosniemen leikkipuistot olivat ainoat jotka saivat kiitettäviä mainintoja. Lisäksi yksi vanhemmista toivoi avoimessa vastauskohdassa sadekatosta sekä muitakin leluja kuin vain hiekkaleluja. Varustelutaso -kysymyksen voitiin siis ajatella liittyvän leikkikenttätöiminnassa oleviin leluihin ja muihin tarvikkeisiin tai leikkikenttien yleiseen varustelutasoon, kuten liukumäkiin sekä muihin leikkikentillä kiinteästi oleviin puitteisiin.

Vanhemmat olivat tyytyväisiä ohjaajien lukumäärään leikkikentillä. Normaalisti kentällä toimii kaksi ohjaajaa sekä mahdollisesti harjoittelija ja tämä lukumäärä riitti 90 prosentille vastanneista. Kolme vastaajaa oli eri mieltä ja kolme vanhempaa jätti vastaamatta kysymykseen. Kysymykseen tuli viisi sivuhuomiota, eli ilmeisesti kysymyslomakkeessa olisi tässä kohtaa pitänyt olla mahdollisuus kirjoittaa tarkemmin. Yksi vanhemmista sanoi, että lasten lukumäärästä riippuen joskus kaksi ohjaajaa ei ole riittävästi. Kaksi vastasi, että ohjaajia tulisi olla kolme. Perusteluina toisella vastaajista oli, että ohjaajat saattavat olla nuoria, sekä lapsia voi olla monta. Eräs vanhemmista mainitsi, ettei ole ajatellut asiaa, sillä hän ei tiedä lasten lukumäärää.

Suurin osa vanhemmista, eli 70 prosenttia, koki leikkikenttätöiminnan turvalliseksi lapsille. Kiitettävää turvallisuus oli 21 prosentin mielestä ja kohtalaista yhdeksän. Kukaan ei vastannut sen olevan heikkoa. Tässä kysymyksessä oli mahdollisuus vastata tarkemmin niin halutessaan. Eräs vanhemmista oli huolissaan siitä, että lapset pääsevät leikkikentän rajojen ulkopuolelle ja huomaavatko ohjaajat omille teilleen lähtenyt lasta. Yksi vanhemmista oli sitä mieltä että kun lapset pelaavat jalkapalloa, tulisi ohjaajan olla heidän kanssaan.

Halusin myös tietää, saavatko vanhemmat tarpeeksi tietoa leikkikenttätöiminnasta yleisesti. Kaikki muut, paitsi yksi vanhemmista, olivat sitä mieltä että he saavat tarpeeksi tietoa. Yksi vanhemmista mainitsi myös, että vuonna 2010 tulisi olla aikaisemmin infoa toiminnasta ja toinen kertoi, ettei ole saanut mitään infolappua eikä ohjaajien puhelinnumeroita. Tietoa leikkikenttätöiminnasta oli Satakunnan Kansassa, Satakunnan Viikossa, Porin sanomissa sekä internetissä, joissa ilmoitettiin yleisesti muun muassa toiminnan alkamisesta sekä toimintaan kuuluvista leikkikentistä. Vanhemmat saivat myös info-lehtisen lasten aloittaessa toiminnassa ja vanhemmilla oli

mahdollisuus kysyä toimintaan liittyviä asioita niin ohjaajilta, kuin ottamalla yhteyttä vastaavaan ohjaajaan sekä Ritva Välimäkeen.

11.3 Ohjaajan ja vanhempien välinen yhteistyö

Vanhemmista suurin osa vastasi yhteistyön sujuvan ohjaajien kanssa kiitettävästi (45 %) sekä hyvin (48 %). Vain yksi oli vastannut sen sujuvan kohtalaisesti ja kukaan ei vastannut sen olevan heikkoa. Yksi vanhemmista oli vastannut, ettei osaa sanoa. Kysymyksessä oli mahdollisuus perustella mielipidettään, johon oli kirjoitettu muun muassa seuraavanlaisia ajatuksia:

On kiva vaihtaa muutama sananen silloin tällöin. Tapa jäänyt jo lapsen omasta tarhasta aiemmin. Ymmärrän kuitenkin, ettei ole samanlaista yhteydenpitoa, kuin jo mainitussa tarhassa. (vastaaja 6)

Yhteistyö ja toiminta riippuu paljon ohjaajista. (vastaaja 9)

Ohjaajat kuuntelevat ja ottavat lapset huomioon. (vastaaja 20)

Kesäleikkikenttätöiminnan ohjaajan työtä tehdään omalla persoonalla, eli vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön on suuri vaikutus sillä, millainen ohjaaja on henkilönä. Ohjaajan työkuvaan kuuluu toimia yhteistyössä vanhempien kanssa, ainakin jollakin tasolla, jolloin vaihtoehtona ei ole sivuuttaa yhteistyötä täysin. Välttämättä samanlaiseen yhteistyöhön ei päästä, kuin mitä esimerkiksi päiväkodeissa tehdään, mutta ohjaajien kuuluu siitä huolimatta tehdä yhteistyötä vanhempien kanssa niillä resursseilla mitkä toimintamuoto mahdollistaa.

Käsittelen kasvatuskumppanuutta opinnäytetyöni teoriaosassa, ja sen mukaan toimivan yhteistyösuhteen muodostuminen pohjautuu lapsen hyväksyntään ja arvostukseen. Ohjaajan tulee siis osoittaa vanhemmille omilla toimillaan, että lapsi on hyväksytty. Yhteistyöstä kysyttäessä nousi tämä näkökulma vanhempien vastauksissa selkeästi esiin. Vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä ohjaajien yhteistyökykyyn ja se vastasi heidän tarpeitaan.

Kyselyssäni selvitin myös vanhempien tarvetta saada enemmän tietoa lapsen päivästä. Enemmän tietoa halusi 39 prosenttia vastanneista. Yksi vanhemmista ei ollut vastannut mitään. Eräs vanhemmista oli kirjoittanut sivuhuomautukseksi, että kysyy itse, jos jotain erityistä olisi ja että ohjaajat varmasti hänelle sen kertoisivat.

Vähän yli kolmasosa kaipasi siis enemmän tietoa lapsen päivästä, joten ilmeisesti ohjaajat eivät päivän lopussa kerro lainkaan lapsen päivästä tai kertovat liian vähän. Tässä olisi selkeästi kehittämisen paikka. Koulutustilaisuudessa voitaisiin keskittää entistä enemmän huomiota asiaan ja rohkaista ohjaajia ottamaan vanhempiin enemmän kontaktia. Luultavimmin vanhemmat haluaisivat tietää yleisesti miten lapsella on päivä sujunut ja mitä he ovat tehneet päivän aikana. Luultavasti vanhemmat haluaisivat myös tietää, mikäli on ilmennyt jotakin ongelmia tai jos on sattunut jotain erityistä.

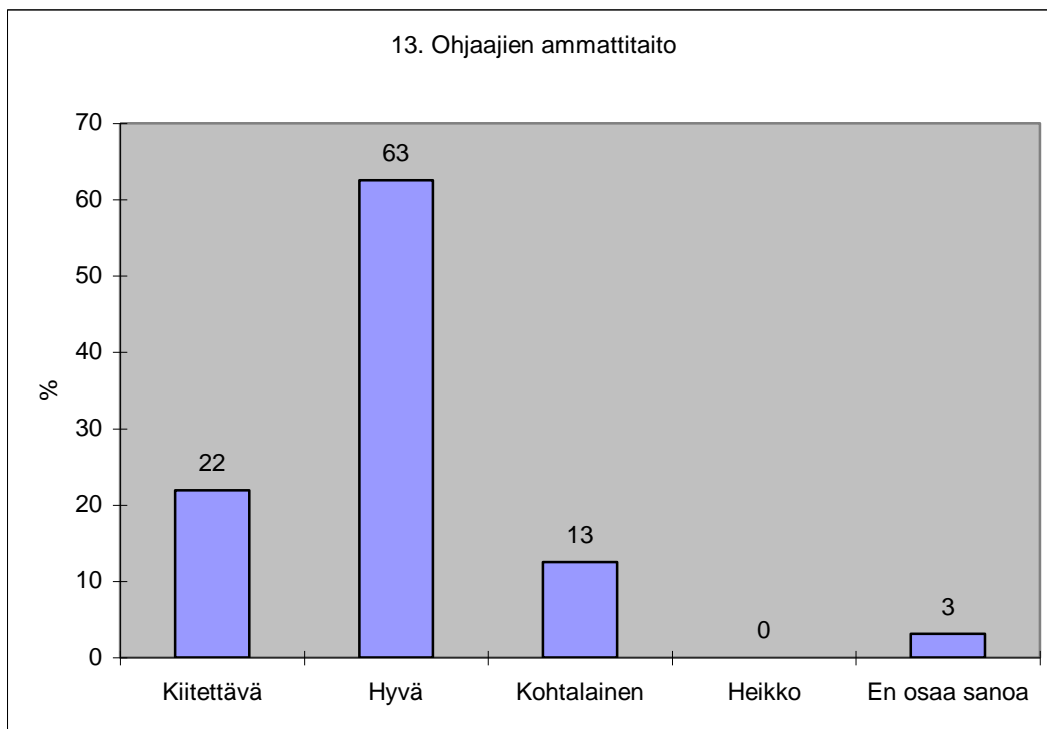
Kyselyyn vastanneista vanhemmista 97 % oli sitä mieltä että ohjaajat ottavat toiveet ja ehdotukset hyvin huomioon. Vain yksi oli eri mieltä ja neljä vanhempaa ei ollut ympyröinyt kumpaakaan vaihtoehtoa. Sivuhuomautukseksi kuitenkin tuli kolmelta vanhemmalta, että heillä ei ole kokemusta asiasta.

Ohjattuja leikkejä järjestettiin tarpeeksi 64 prosentin mielestä. 12 prosenttia vastasi ettei lapsille järjestetä tarpeeksi ohjattua toimintaa. Kielteisesti vastanneita vanhempia oli neljä ja kaikki nämä neljä vanhempaa olivat kirjoittaneet vielä sanallisen toiveensa siitä, että ohjattuja leikkejä ja pelejä järjestettäisiin enemmän ja että ohjaajat olisivat aktiivisempia. 24 prosenttia vastaajista ei osannut sanoa mielipidettään. Melko suuri prosenttiosuus vastauksista voi johtua siitä, että vanhemmat eivät ole päivän mittaan seuraamassa toimintaa, joten heille ei ole muodostunut kuvaa siitä, mitä leikkikentillä on tehty. Vanhemmat jotka vastasivat joko kyllä tai ei, ovat voineet muodostaa käsityksensä joko olemalla päivän mittaan paikalla, tai sitten se voi koostua niistä hetkistä, jolloin he tuovat tai hakevat lapsensa leikkikentiltä. Ohjaajat voisivat keskustella vanhempien kanssa päivän tekemisistä, jolloin vanhemmille muodostuisi selkeä kuva siitä, mitä toiminnassa on tapahtunut.

Vanhemmista 91 prosentin mielestä ohjaajat olivat tavoitettavissa ja yhdeksän prosenttia oli sitä mieltä että ohjaajia ei saanut tavoitettua. Kaksi vanhempaa ei ollut

vastannut kumpaakaan vaihtoehtoista. Sivuhuomautuksena jotkut vanhemmat mainitsivat kyselylomakkeessa, että heillä on joku puhelinnumero, tai että ei ole ollut tarvetta yhteydenottoon. Ohjaajilla ei ole erikseen työpuhelimia ja heillä ei ole velvoitetta antaa vanhemmille omaa henkilökohtaista puhelinnumeroaan. Ilmeisesti tälle ei ole tarvettakaan, sillä pääosin vanhemmat kokivat tavoittavansa ohjaajat tarvittaessa.

Kysymykseen ohjaajien ammattitaidosta oli vastannut 32 vanhempaa 34:stä. Suurin osa, eli 63 prosenttia, oli sitä mieltä että ohjaajien ammattitaito on hyvä. Kiitettävän vastauksen valitsi 22 prosenttia ja kukaan ei ollut sitä mieltä että ohjaajien ammattitaito olisi heikko. Kysymyksessä oli mahdollisuus vastata myös kirjallisesti ja muutamissa vastauksissa peräänkuulutettiin ohjaajien aktiivisuutta sekä leikkien järjestämistä. Myös kiusaamiset ja kinastelut nostettiin muutamassa vastauksessa esiin ja niissä sekä kritisoiitiin, että kiiteltiin ohjaajien ongelmanratkaisutaitoja sekä puuttumista kiusaamiseen. Eräs vanhemmista myös lisäsi, ettei antanut kiitettävää siksi, että aina on parantamisen ja kehittymisen varaa. Kysymyksen oli tarkoitus olla sellainen, että vanhemmat voivat vastata siihen millainen yleiskuva heillä on. Vanhemmilla saattoi olla erilaisia arviointiperusteita sille, mitä tarkoitetaan ammattitaidolla. Kaikki ohjaajat olivat opiskelijoita, joten sellaista ammattitaitoa tässä ei tarkoiteta, jota edellytetään opiskelunsa päättäneiltä työntekijöiltä. Vanhempien vastauksia on voinut myös ohjata ajatus siitä, että aina on varaa parantaa, kuten eräs vanhemmista totesi.

Kuvio 2. Vanhempien mielipide leikkikenttätöiminnan ohjaajien ammattitaidosta.

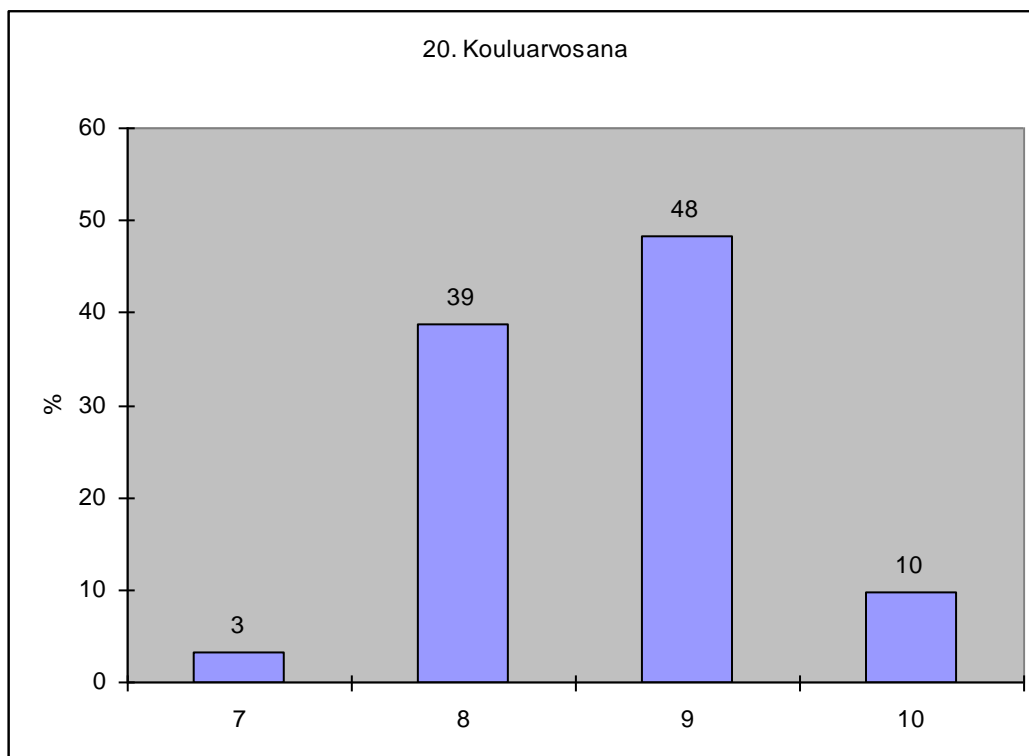
Vanhemmat eivät mielestään tiedä riittävästi ohjaajista, sillä 79 prosenttia oli vastannut kieltävästi tätä kysyttäessä. 21 prosenttia oli vastannut tietävänsä tarpeeksi ja yksi ei ollut vastannut kumpaakaan. Kysymyksen asettelu saattoi olla johdatteleva, sillä olin kysymyksen perään sulkuihin kirjoittanut "esim. koulutus" esimerkiksi siitä, mitä kysymyksellä muun muassa tarkoitetaan. Osa vanhemmista saattoi siis tarkastella tätä kysymystä tältä näkökannalta. Ohjaajat voisivat siis kertoa enemmän taustastaan joko suoraan vanhemmille, tai laittaa toiminnan alussa jaettavaan info-lehtiseen liitteeksi pienen esittelyn itsestään.

Kyselylomakkeessani oli vielä lopussa mahdollisuus antaa mielipiteitä, palautetta tai kehitysehdotuksia. Osa kirjoituksista sopi kysymysteni yhteyteen, mutta myös uusia asioita tuli vielä esiin. Kaksi vanhempaa toivoi Korpraalintien leikkipuistoon mies-ohjaajaa. Ilmeisesti siellä on joskus edeltäneinä kesinä ollut ohjaajana mies ja se oli heidän mielestään hyvä asia poikien sekä myös yleisen ilmapiirin kannalta. Eräs vanhemmista kritisoi uutta keksivälipalaa ja pohti sen tarpeellisuutta, kun lapset voivat tuoda omiakin eväitä paikalle. Muutama vanhempi myös huomautti leikkikenttien epäsiisteydestä ja niiden roskaisuudesta. Neljä vanhempaa kiitti toimintaa ja toi-

voi, että siitä ei koskaan säästettäisi ja että sen muotoinen toiminta on ehdottomasti hyvä asia.

11.4 Arvio leikkikenttätöinnistä

Pyysin vanhempia kyselylomakkeessani kertomaan mielipiteensä leikkikenttätöinnin tärkeydestä sekä esittämään kouluarvosanallisen arvon kesäleikkikenttätöinnistä kokonaisuutena. Erittäin tärkeänä toimintaa piti 85 prosenttia vanhemmista ja tärkeänä 15 prosenttia. Kaikki vastasivat kyselyyn, eikä kukaan ollut sitä mieltä, että toiminta ei olisi kovin tai ollenkaan tärkeää. Keskiarvoksi kysymyksessä kouluarvosanoista tuli 8,6. Arvosteluasteikko oli neljästä kymmeneen. Vastauksia oli 31. Eniten arvosanaksi annettiin kahdeksikkoja ja yhdeksikköjä. Seitsemää alempaa arvosanaa ei antanut kukaan.

Kuvio 3. Vanhempien antamat kouluarvosanat kesäleikkikenttätöinnistä.

12 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat, vaikka tutkimuksessa pyritään välttämään virheitä. Siksi erilaisia mittaus- ja tutkimustapoja voidaan käyttää tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Reliaabelius tarkoittaa mittaustulosten toistettavuutta ja validius mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuutta kohentaa tutkijan tarkka selostus tutkimuksen toteuttamisesta ja tarkkuus koskee kaikkia vaiheita. Olosuhteet aineiston tuottamisesta tulisi kertoa selvästi ja totuudenmukaisesti. Tarkkana tulee olla myös luokittelujen tekemisessä ja perusteissa sekä tulosten tulkinnassa. Tutkijan tulee kertoa, millä perusteella tutkija esittää tulkintoja eli mihin hän päätelmänsä perustaa. Tällöin on hyvä rikastuttaa tutkimusselosteita esimerkiksi suorilla lainauksilla tai muilla autenttisilla dokumenteilla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 231–233.)

Vastauksia tutkimukseeni tuli takaisin 34 kappaletta, joka mielestäni on riittävästi laadulliseen tutkimukseen. Kyselylomakkeet olivat leikkikentillä jaossa noin viikon verran, joissakin paikoissa muutaman päivän kauemminkin. Yhteensä olin tulostanut 50 kyselylomaketta, jotka jaoin leikkikenttien kesken. Näistä loput 16 tulivat takaisin täyttämättöminä, eli ohjaajat eivät olleet tavoittaneet enempää vanhempia. Mielestäni myös viisi leikkikenttää riitti otokseksi, sillä ne olivat kävijämääriltään suurimpia ja sain niiltä riittävästi vastauksia.

Pyrin suunnittelemaan kyselylomakkeen tarkasti, mutta kun sain vastauksia takaisin, huomasin muutamia puutteita kysymysten asettelussa sekä täyttöohjeissa. Kyselyn vastausohjeena oli ympyröidä sopivin vaihtoehto. Kolme vanhempaa oli ymmärtänyt väärin ja he olivat ympyröineet useita vastausvaihtoehtoja. Poistin nämä vastaukset yksittäisten kysymysten kohdalla. Mielestäni tämä ei vaikuta tulosten luotettavuuteen, sillä väärin vastattuja kohtia oli kuitenkin vain kuudessa kohdassa ja ne sijoituivat eri kysymysten alle. Ne näkyvät siis tilastotiedoissa puuttuvina vastauksina. Näillä vanhemmilla oli toiminnassa mukana enemmän kuin yksi lapsi, joten he olivat ilmeisesti vastanneet mielipiteensä jokaisen lapsen kannalta.

Tarkoituksenani oli selvittää vanhempien mielipide leikkikenttätöinnistä ja pääosin ajattelin sen perustuvan vuoden 2009 kesään. En huomannut laittaa tätä tietoa kyselyyn, joten yhdessä vastauksessa oli vastattu myös kahden lapsen osalta, jotka ovat osallistuneet aiempina vuosina toimintaan ja olivat tänä kesänä jo liian vanhoja. Koska en ollut tätä tietoa laittanut kyselyyn, käsittelin vastauksia yleisinä mielipiteinä toiminnasta, eikä välttämättä vain vuoden 2009 toiminnasta.

Jotkut kysymyksistä olivat myös melko moniselitteisiä, kuten esimerkiksi mielipide leikkikenttien varustelutasosta sekä kysymys ohjaajien ammattitaidosta. Tarkoituksena oli, että vanhemmat vastaisivat sen mukaan, mikä heidän yleiskuvansa on asiasta. Tulosten analysointia vaikeutti tietenkin se, että en voi tietää, mitä vanhemmat ovat ajatelleet vastatessaan. He ovat voineet ajatella yleisesti tai sitten pohtia jotakin tiettyä tapahtumaa tai asiaa liittyen kysymykseen. Näissä kohdissa kysymyksen asetelua olisi voinut miettiä hieman tarkemmin, eli mitä tarkalleen ottaen haluan tietää asiasta ja miten tulen analysoimaan tulokset.

Kaiken kaikkiaan sain mielestäni riittävästi materiaalia tutkimukseeni sekä vastaukset tutkimustehtäviin. Sain vanhemmilta mielipiteitä, kehitysehdotuksia sekä palautetta, joiden uskon hyödyttävän toiminnan suunnittelua jatkossa.

13 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni teoriaosuuden kokosin käyttäen mahdollisimman monia lähteitä. Lähdekirjallisuuden valitsin luotettavuuden sekä tuoreuden perusteella. Pääosin pyrin käyttämään apunani kirjallisuutta, mutta kirjoitin myös muutamaan internetsivustoon pohjautuen. Lähdekirjallisuutta oli melko helppo löytää, mutta uusimpien teosten saaminen kirjastoista oli hieman hankalampaa niiden suuren kysynnän vuoksi. Käsitlemistäni aihealueista oli tarjolla runsaasti tietoa ja valitsin niistä ne, jotka parhaiten soveltuivat työhöni.

Opinnäytetyön työstäminen sujui melko kitkattomasti ja pohdin siihen liittyviä aiheita melkein päivittäin. Työskentely oli ajoittain myös haastavaa ja lähdekirjallisuuden

etsiminen aikaa vievää. Yhteistyö Porin kaupungin päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtajan sekä vastaavan ohjaajan kanssa sujui ongelmattomasti. Myös leikkikentillä työskentelevät ohjaajat ottivat minut hyvin vastaan ja auttoivat omalta osaltaan opinnäytetyöni tutkimusmateriaalin keruussa. Oli mielenkiintoista perehtyä vanhempien vastauksiin ja pohtia niitä ammatillisesta näkökulmasta käsin.

Tutkimuksessani kävi ilmi, että vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä Porissa järjestettävään kesäleikkikenttätoimintaan. 85 prosenttia vanhemmista piti toimintaa erittäin tärkeänä ja se sai keskiarvoksi 8,6 kouluasteikolla neljästä kymmeneen. Vanhemmat kokivat toiminnan olevan lapsille erittäin mieluista ja että se on myös lapsen kehityksen kannalta tärkeää. Vanhemmat olivat tyytyväisiä leikkikenttien sijaintiin ja toiminta-aikoihin, sekä turvallisuuteen. Myös leikkikenttien varustelutasoa pidettiin hyvänä. Vanhemmat saivat tarpeeksi tietoa leikkikenttätoiminnasta, sekä tavoittivat ohjaajat tarvittaessa. Ohjaajat koettiin ammattitaidoiltaan hyviksi ja he järjestivät tarpeeksi ohjattua toimintaa. Ohjaajia oli myös tarpeeksi lasten lukumäärään nähden. Yhteistyö sujui vanhempien ja ohjaajien välillä pääosin hyvin sekä kiitettävästi. Näistä tutkimustuloksista voidaan todeta, että vanhemmat arvostavat toimintaa ja varmasti toivovat sen järjestämistä jatkossakin.

Ainoat asiat joihin vanhemmat olivat vähemmän tyytyväisiä, koskivat tiedon jakamista. Vanhemmista 39 prosenttia olisi halunnut enemmän tietoa lapsensa päivästä ja 79 prosenttia koki, ettei heillä ollut riittävästi tietoa ohjaajista. Näihin asioihin voisi siis keskittää enemmän huomiota, kun suunnitellaan ja kehitellään Porin kaupungin kesäleikkikenttätoimintaa. Tietenkin myös muissa kohdissa on varaa parantaa toimintaa. Opinnäytetyötä tehdessäni pohdin myös, että Porin kaupungin olisi ehkä hyvä teettää pienimuotoisia asiakaskyselyitä, jotta toiminta vastaisi lasten sekä vanhempien tarpeita jatkossakin.

Nykyään on yleistä lopettaa julkisia palveluita taloudellisuuden vedoten. Myös Porin kaupungissa kesäleikkikenttätoiminta on esitetty lakkautettavaksi säästösyihin vedoten, sillä laki ei velvoita kaupunkia järjestämään tämän tyyppistä toimintaa. Onneksi leikkikenttätoiminnan lakkauttamisesta saatavaa säästöä on pidetty niin pienenä, ettei toimintaa luultavimmin tulla lakkauttamaan lähitulevaisuudessa. Tutkimukseni on ajankohtainen, sillä se osoittaa että vanhemmat arvostavat leikkikenttätoimintaa ja

haluavat sen jatkuvan tulevaisuudessakin. Kun mietitään pidemmällä aikavälillä, huomataan ennalta ehkäisevän työn tuloksellisuus sekä sen merkitys yksittäisten ihmisten kohdalla. Nyky-yhteiskunnassamme katsotaan liikaa siihen, mitä juuri nyt tapahtuu, eikä pohdita asioita sen pidemmälle. Kumpi vaihtoehto lopulta tulee kalliimmaksi, pieni sijoitus ennalta ehkäisevään toimintaan nyt, vai suuri sijoitus korjaavaan toimintaan tulevaisuudessa?

LÄHTEET

- Aalto, M. 2000. Ryppäästä ryhmäksi. Tampere. Tammer-Paino Oy.
- Aalto, M. 2002. Vuorovaikutustaidot. Forssa. Forssan Kirjapaino Oy.
- Hintikka, M., Helenius, A. & Vähänen, L. 2004. Leikistä totta, omaehtoisen leikin merkitys. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2009. Tutkimushaastattelu. Helsinki. Gaudeamus Helsinki University Press.
- Honkanen, J. & Syrjälä, J. Lapsen oikeudet. Helsinki. Suomen YK-liitto ry.
- Karila, K., Alasuutari, M., Hännikäinen, M., Nummenmaa, A. & Rasku-Puttonen, H. 2006. Kasvatusvuorovaikutus. Tampere. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36, 1§, 2a§ & 6§
- Mattila, K. 2007. Arvostava kohtaaminen arjessa, auttamistyössä ja työyhteisössä. Juva. WS Bookwell Oy.
- Porin kaupungin Perusturvakeskus.2009a. Leikkikenttätöiminnan infolehti.
- Porin kaupungin Perusturvakeskus. 2009b. Leikkikenttätöiminnan kesäkuun kävijämäärät 2003-2009.
- Porin kaupungin Perusturvakeskus.2009c. Ohjeet kesäleikkikenttien ohjaajille.
- Porin kaupungin sosiaalilautakunta 2006 [verkkodokumentti]. 2006. [Viitattu 9.9.2009]. Saatavissa: <http://www.pori.fi/sov/vasu.pdf>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A.: KvaliMOTV. Menetelmäopetuksen tietovaranto. [verkkojulkaisu]. 2006. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [Viitattu 5.10.2009]. Saatavissa: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>
- Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2002:9. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. [verkkodokumentti]. 2002. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö. [Viitattu 7.9.2009]. Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/varhais2/kasvatus.pdf>

Sosiaaliportti 2009a. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut. [verkkodokumentti]. 2009. [Viitattu 20.9.2009]. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyovalineet/tyomenetelmat/avoimetvarhaiskasvatuspalvelut/>

Sosiaaliportti 2009b. Ehkäisevä lastensuojelu [verkkodokumentti]. 2009. [Viitattu 20.9.2009]. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/>

Sosiaaliportti 2009c. Ehkäisevän lastensuojelun tavoitteet ja periaatteet. [verkkodokumentti]. 2009. [Viitattu 20.9.2009]. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/tavoitteet/>

Sosiaaliportti 2009d. Ehkäisevä työ ja lasten ja nuorten kasvuolot ja palvelut. [verkkodokumentti]. 2009. [Viitattu 20.9.2009]. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/tavoitteet/>

Sosiaaliportti 2009e. Lapsiväestön kasvuoloihin vaikuttaminen. [verkkodokumentti]. 2009. [Viitattu 20.9.2009]. Saatavissa: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelukasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/tavoitteet/kasvuoloihinvaikuttaminen/>

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. Lapsuus erityinen elämänvaihe. Helsinki. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Miia Haapanen

SOPIMUS

11.5.2009

Ritva Välimäki
Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtaja
Pori

TUTKIMUSLUPA

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulussa ja opinnäytetyöni aiheena on vanhempien mielipide Porin kesäleikkikenttätoiminnasta. Opinnäytetyöni ohjaajana toimii lehtori Kirsi-Leena Frigren (puh. [REDACTED]). Tutkimuksen aion toteuttaa lomakekyselyllä. Rajaan kyselyni niihin leikkikenttiin joissa käy eniten lapsia, huomioiden kuitenkin koko Porin alueen. Ennen kyselylomakkeen laatimista aion tutustua aiheeseen liittyvään teorian tietoon, sekä käydä tutustumassa kesällä järjestettävään leikkikenttätoimintaan. Kaikissa opinnäytetyöhöni liittyvissä tiedoissa noudatan salassapitovelvollisuutta.

1.6. käyn leikkikenttäohjaajien koulutustilaisuudessa esittäytymässä ja kertomassa opinnäytetyöstäni. Kesäkuun alussa käyn leikkikentillä ja tutustun toimintaan, sekä suunnittelen mahdollisia kysymyksiä. Esitän kyselyehdotukseni Ritva Välimäelle ja palautteen perusteella laadin kyselylomakkeen. Kesäkuun puolesta välissä pyrin antamaan kyselylomakkeet vanhemmille henkilökohtaisesti. Jos kesätöiden vuoksi en pääse kaikille leikkikentille, annan kyselylomakkeeni leikkikenttäohjaajille, jotka antavat ne eteenpäin vanhemmille. Kesäkuun loppuun mennessä kerään vastaukset, jonka jälkeen analysoin ne ja kirjoitan opinnäytetyöni syksyllä. Tavoitteenani on saada opinnäytetyöni valmiiksi joulukuussa 2009.

Porissa 11.5.2009

Ritva Välimäki
Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen johtaja

Miia Haapanen
Opinnäytetyön tekijä

KYSELY PORIN KAUPUNGIN KESÄLEIKKIKENTTÄTOIMINNASTA

Taustatiedot

1. Kuinka monta lasta perheestänne osallistuu leikkikenttätöimintaan? _____
2. Lapsen/lasten ikä? _____
3. Kuinka monena kesänä lapsenne on ollut/ovat olleet mukana toiminnassa? _____

Mielipiteenne kesäleikkikenttätöiminnasta, ympyröi sopivin vaihtoehto

4. Kuinka mieluisaa leikkikenttätöiminta on lapsellenne/lapsillenne?
 1. Erittäin mieluisaa
 2. Mieluisaa
 3. Ei kovin mieluisaa
 4. Ei ollenkaan mieluisaa
 5. En osaa sanoa
5. Kuinka tärkeäksi koette leikkikenttätöiminnan lapsen kasvun ja kehityksen kannalta?
 1. Erittäin tärkeäksi
 2. Tärkeäksi
 3. Ei kovin tärkeäksi
 4. Ei ollenkaan tärkeäksi
 5. En osaa sanoa
6. Vastaavatko leikkikenttien toiminta-ajat tarpeitanne?
 1. Kyllä
 2. Ei

Jos vastasitte ei, mitä muutoksia toivoisitte?

7. Vastaavatko leikkikenttien sijainnit tarpeitanne?

1. Kyllä
2. Ei

Jos vastasitte ei, mitä muutoksia toivoisitte?

8. Leikkikenttien varustelutaso on mielestänne:

1. Kiitettävä
2. Hyvä
3. Kohtalainen
4. Heikko

9. Sujuuko mielestänne yhteistyö Teidän ja ohjaajien välillä:

1. Kiitettävästi
2. Hyvin
3. Kohtalaisesti
4. Heikosti
5. En osaa sanoa

Mahdollinen perustelu:

10. Saatteko mielestänne tarpeeksi tietoa leikkikenttätöinnistä yleisesti?

1. Kyllä
2. En

11. Haluaisitteko enemmän tietoa leikkikenttäohjaajilta lapsenne päivästä?

1. Kyllä
2. En

12. Ohjaajat ottavat toimintaan liittyvät toiveet ja ehdotukset hyvin huomioon.

1. Kyllä
2. Ei

13. Ohjaajien ammattitaito on mielestänne:

1. Kiitettävä
2. Hyvä
3. Kohtalainen
4. Heikko
5. En osaa sanoa

Mahdollinen perustelu:

14. Tiedätkö mielestänne ohjaajista riittävästi? (Esim. koulutuksesta)

1. Kyllä
2. En

15. Mielestänne ohjaajat järjestävät riittävästi ohjattuja leikkejä?

1. Kyllä
2. Ei
3. En osaa sanoa

16. Onko ohjaajia mielestänne riittävästi lasten lukumäärään nähden?

1. Kyllä
2. Ei

17. Ovatko ohjaajat mielestänne tarpeeksi hyvin tavoitettavissa tarvittaessa?

1. Kyllä
2. Ei

18. Koetteko lapsenne turvallisuuden leikkikenttätoiminnassa olevan:

1. Kiitettävää
2. Hyvää
3. Kohtalaista
4. Heikkoa

Mahdollinen perustelu:

19. Kuinka tärkeänä pidätte kaupungin järjestämää kesäleikkikenttätöimintää?

1. Erittäin tärkeänä
2. Tärkeänä
3. Ei kovin tärkeänä
4. Ei ollenkaan tärkeänä

20. Minkä kouluarvosanan (asteikolla 4-10) antaisitte kesäleikkikenttätöiminnasta kokonaisuudessaan? ____

21. Mielipiteitä/palautetta/kehitysehdotuksia Porin kaupungin kesäleikkikenttätöiminnasta:
